

Upravništvo, Ljubljana, Sneljeva
ulica 8 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Sneljeva
ulica 8 — Tel. 8122, 8123, 8124.
Podružnice Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2450.
Podružnice Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljubljana
št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna cena: 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Sneljeva ulica 8, Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pred beograjsko konferenco

Letošnja konferenca Male antante, ki se začne danes v Beogradu, pada v čas, ko je pozornost evropske politične javnosti še vedno obrnjena k nam. Podpis prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo, še bolj pa sklenitev sporazuma med našo kraljevino in Italijo, sta bila dogodki, ki ju niso mogli prezreti nikjer v Evropi. Zlasti sporazum z Italijo še vedno povzroča mednarodno-politična razglabljanja z najrazličnejših vidikov. Mnoge sodbe so se glasile in se glasijo v pravcu, kakor da bi pomenjal ta sporazum razrahljanje dosedanjih mednarodnih zvez Jugoslavije, zlasti tudi razrahljanje tako trdne tvorbe Male antante. Zaradi tega je razumljivo, da je vsa mednarodna pozornost obrnjena na konferenco, ki se danes pričenja v naši prestolnici. Vsa naša javnost pa je prepričana, da konferenca ne more in ne bo prinesla nikake senzacije, marveč da bo enako kakor vse dosedanje samo potrdila neomajnost te naše glavne mednarodne politične osnove.

Mala antanta je bila ustvarjena iz potrebe in z namenom, da garantira za izidom velike vojne in osvobodilne akcije ustanovljeno stanje v podunavskem bazenu. To je bil in je ostal njen glavni smoter. Preko tega pa je z velikim uspehom izvajala zastopstvo vseh treh članic na zunanji, zlasti pred svetovnim forumom Društva narodov. Težila je za čim najbolj pozitivnim uveljavljenjem zveze v mednarodno političnih odnošajih in se zlasti aktivno udeleževala v vseh mirovnih akcijah.

Ti skupni cilji in ta skupna prizadevanja so povzročili, da so se države Male antante navezale druga na drugo mnogo tesneje in pristraneje, kakor vidimo to pri drugih državnih zvezah. Povezane niso le s pisanimi pogodbami, marveč še bolj s skupnim duhom in z zavestjo skupne usode. Zato je njihova zveza prestala marsikatero težko preizkušnjo in se zmagovito upirala vsem neštetim viharjem, ki ji nje bila že izpostavljena. A tudi vsaka njenih članic je imela v njej močno in neprecenljivo oporo. Naj opozorimo samo na leto 1932., ko je bila naša država sredi opasnih mednarodnih viharjev in ko sta jo njeni zaveznici z reorganizacijo Male antante, izvršeno po iniciativi našega pokojnega Velikega kralja in sedanjega češkoslovaškega predsednika dr. Beneša, tako učinkovito podprli.

Samo iz te tesne medsebojne povezanosti se dajo razumeti veliki uspehi, ki jih je Mala antanta dosegla kljub vsem oviram in nasprotjem. Mala antanta leži med tremi velikimi silami, Italijo, Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, in sicer v taki legi, da ima vsaka od treh njenih članic opravka z eno od vseh. Odnosi do njih pa niso predstavljali vselej razveseljivega stanja. Danes je že nekoliko odmaknjeno v preteklost, kako težavno je bilo sprva razmerje Rumunije do Sovjetske Rusije zaradi Besarabije, saj se je včasih zdelo, da je mirna likvidacija spora skoro nemogoča. Toda tudi razmerje naše kraljevine do Italije je bilo dolga leta vse prej nego razveseljivo. Mala antanta v svoji skupni politiki takrat ni mogla drugega, kakor da je težila za tem, da bi se odnošaji do vseh izboljšali. Toda vendarle je prepuščala svojim članicam, da uredijo svoje zadeve na zunanjo stran same. Mala antanta kot celota se v te spore ni mogla in ni smela angažirati; za tako funkcijo je bila celotna situacija prekomplikirana.

Rumunija je uredila svoj spor z Rusijo, kar je pomenilo veliko olajšanje položaja in ojačanje celote treh zaveznic. Češkoslovaški posebej je še omogočilo zvezo s Sovjetsko Rusijo. Sedaj je Jugoslavija uredila z beograjskim sporazumom svoje razmerje do Italije, je poprej pa utrdila prijateljske odnose z Bolgarijo. Tudi ta dva sporazuma nista in ne moreta biti v nasprotju z duhom in cilji Male antante. Sporazum z Italijo celo izrecno poudarja, da v nobenem pogledu ne posega v doslej objavljene mednarodne obveze obeh podpisnic, torej tudi ne v zvezno pogodbo Male antante. V tem smislu je dal decidirane izjave pri proračunski seji v senatu tudi odgovorni voditelj naše zunanje politike, ministriški predsednik dr. Stojadinović, ko je na vprašanja in pripombe govornikov podčrtal, da ostane naša osnovna mednarodna politika slejkoprej pakt Male antante in pakt Društva narodov.

Kar se torej tiče sporazumov z Bolgarijo in Italijo ter njihovega vpliva na Mala antanto, prav nič ne dvomimo, da bo beograjska konferenca prinesla ponovno zadoščenje prebivalstvu vseh treh zaveznikov držav in razočaranje vsem onim, ki iščejo v vsakem dogodku utehe svojim željam, da bi se ta zveza kot najčistija garancija resnične samostojnosti vsajih članic vsaj oslabil, če že ne razbila. Brez dvoma pa bo na posvetovanju zaveznikov zunanji ministri govora tuji o vplivu obeh omenjenih sporazumov na madžarski revizionizem, ki se v enaki meri tiče vseh treh držav Male antante. Zagotovitev

IZREDNO ZANIMANJE ZA KONFERENCO MALE ANTANTE Zaradi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo gleda vsa evropska javnost z veliko napetostjo na beograjska posvetovanja

Beograd, 31. marca. p. Za konferenco Male antante, ki se bo začela jutri v Beogradu, vlada v vsej jugoslovenski, a tudi inozemski javnosti izredno zanimanje. Dopolnili velikih evropskih listov, ki so bili prišli v Beograd ob obisku italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, so po večini ostali tu, da bodo poročali še o posvetovanjih Male antante. Poleg njih pa so prišli še nekateri novi.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in rumunski zunanji minister Antonescu prijeta v Beograd jutri zjutraj. Dr. Krofta je odpoval iz Prage danes popoldne. Antonescu pa iz Bukarešte že zjutraj. Iz Beograda sta se imela danes odpeljati nasproti češkoslovaški in rumunski poslanik skupno z zastopniki našega zunanjega ministrstva. Prva konferenca med vsemi tremi zunanji ministri bo že jutri popoldne. Popoldne bosta ministri zaveznikov držav sprejeta v avdienci od Nj. Vis. kneza namestnika Pav-

la. Popoldne se bodo posvetovanja nadaljevala.

Dr. Krofta bo ostal v Beogradu do prihodnjega tedna, ko se bo pridružil spremstvu predsednika dr. Beneša. Porabljal bo ta čas za obiske nekaterih svojih znancev, vmes pa bo priredil tudi eno ali dve javni predavanji, saj je na glasu kot ugleden strokovinar in strokovnjak za mednarodna vprašanja.

„Dve nalogi“

Bukarešta, 31. marca. g. O zasedanju Male antante v Beogradu piše »Luptac«: Beograjska konferenca Male antante ima dvojen pomen. Predvsem mora ojačiti solidarnost v Mali antanti. Dalje mora uvesti akcijo za reorganizacijo podunavskih držav. Pri tem se morajo izločiti vse hegemonistične tendence katerekoli velenje. Erez dvoma je, da bo Mala antanta izpolnila obe nalogi.

Spored za obisk prezidenta dr. Beneša

Beograd, 31. marca. n. Na programu prvega dne bivanja prezidenta češkoslovaške republike v naši prestolnici je velika vojaška parada pred Narodno skupščino, nato kosilo pri knezu namestniku Pavlu, avdiencia ministrskega predsednika dr. Stojadinovića in diplomatskega zbora pri prezidentu dr. Benešu, zvečer pa diner s simfoničnim koncertom in slovesen sprejem v starem dvorcu.

Drugi dan bo posvečen v bistvu pieteti. Prezident dr. Beneš bo posetil kraljevo grobnico na Oplenici in spomenik neznanega junaka na Avali. Zvečer bo priredil češkoslovaški poslanik dr. Girs slavnostno večerjo.

Tretji dan svojega bivanja v jugoslovenski prestolnici si bo prezident dr. Beneš ogledal znamenitosti Beograda in nje-

gove okolice ter sprejel različne osebnosti v avdienci. Zvečer se bo nato vrnil v Prago.

Po dosedanjih pripravah je sklepati, da bo sprejem prezidenta dr. Beneša v Beogradu naravnost grandiozen. Na poti od kolodvora do palače, kjer bo ložiral prezident, bodo tvorili špalir vojaki, šolska mladina, Sokoli in različne organizacije. Vse hiše bodo okrašene s češkoslovaškimi in jugoslovenskimi zastavami.

Dr. Hodža obišče Bukarešto

Bukarešta, 31. marca. o. Češkoslovaški ministriški predsednik dr. Milan Hodža bo na rumunski narodni praznik dne 10. maja vrnil obisk ministrskemu predsedniku Nikoli Tatarescu.

Naziranje praških službenih krogov

Z beograjskim sporazumom se je ojačil položaj Jugoslavije in s tem tudi Male antante — Od konference Male antante ni pričakovati nikakih senzacij

Praga, 31. marca. br. Politični krogi v Pragi poudarjajo važnost prihodnjih dni v Beogradu, kjer se bo sestal stalni svet Male antante, nato pa bo sledil obisk predsednika češkoslovaške republike dr. Edvarda Beneša. Ta važnost ni pomembna samo za ožjo rodno Male antanto, temveč vzbujajo beograjski dogodki gotovo tudi največje zanimanje vse mednarodne javnosti. Ravno zadnje dni je bil Beograd v središču zanimanja evropske javnosti, ko je bil podpisal gospodarski in politični sporazum z Italijo. Češkoslovaška je mogla pozdraviti ta sporazum že iz tega vzroka, ker se je z njim ojačil položaj enega člana Male antante, a s tem posredno tudi položaj Male antante sploh. Obnovitvena volja Male antante je ob tej priliki ravno tako prišla do izraza, kakor ob priliki razgovorov rumunskega ministrskega predsednika Tatarasca s češkoslovaškimi državniki, ki so se vršili

skoraj istočasno, kakor obisk grofa Ciana v Beogradu.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je danes odpoval v Beograd. Dr. Krofta in rumunski zunanji minister Antonescu, ki prispe istotako jutri v Beograd, se bosta že jutri popoldne sestal z jugoslovenskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem k prvi konferenci stalnega sveta Male antante. Pojutranjem zvečer se bo o posvetovanjih objavil komunikat.

Dr. Krofta bo ostal v Beogradu do prihodnjega dne, ko se bo vrnil v Prago. Dr. Krofta bo ostal v Beogradu do prihodnjega dne, ko se bo vrnil v Prago.

Praga, 31. marca. g. Nocojšnji »Prager Presse« piše o beograjskem sestanku Male antante med drugim:

»Od zadnjega zasedanja sveta Male antante je prišlo do dveh važnih izpro-

Nepričakovan razpust japonske zbornice

Nova etapa v japonskem notranjopolitičnem razvoju

Tokio, 31. marca. AA. Na predlog min. predsednika Hajašija je mikado podpisal ukaz o razpustu parlamenta. Nove volitve bodo ob koncu aprila.

Vlada je objavila, da je bila prisiljena predlagati cesarju razpust parlamenta, ker se je prepričala, da mnogi poslanci ne kažejo zadostnega razumevanja za resnost sedanjega položaja, ki zahteva soglasnejšega sodelovanja med parlamentom in vlado prav v interesu povzdige

obstoječih meja pomeni negacijo revizionističnih aspiracij, ki so se s toliko trdovratnostjo vedno znova priglašale ravno iz Budimpešte. Nič nas ne more motiti, ako bi se morda pojavila temu nasprotna tolmačenja, kakor da gre za resignacijo revizionizma le na eni strani, z namero, da se na ta način ojači na drugih dveh straneh. Take razlage, ki se pojavljajo v raznih oblikah že mnogo let in so bile vedno naprejere zoper kompaktnost Male antante, so prepovedane, da bi jih mogel resen politično misleči človek jemati v poštev. Mala antanta je preveč izkušena zveza, da bi ji mogla tako kratkovidna koncepcija motiti politično obzorje.

Konferenci zunanjih ministrov Male antante bo sledil službeni obisk poglavarja bratske češkoslovaške države v Beogradu. Že to dejstvo samo, ki daje sestanku in posvetovanjem ministrov poseben poudarek, je najboljši znak, da beograjska konferenca ne more in ne bo prinesla ničesar drugega kakor novo manifestacijo dosedanje solidarnosti Male antante.

parlamentarnega življenja. Sistematska obstrukcija nekaterih poslancev je preprečila pravočasno odobritev nekaterih važnih ukrepov, predlaganih v interesu državne obrambe in zboljšanja gospodarskega stanja. Nezadostna iskrenost nekaterih poslancev preprečuje gibanje, ki se širi po deželi in ki zahteva preureditev parlamenta. Na koncu svojega poročila poziva vlada ljudstvo, naj sodeluje z njo, da bo mogla premagati sedanje težkote.

Razpust parlamenta je zbudil veliko presenečenje, ker je Hajašijeva vlada še nedavno poudarjala, da hoče sodelovati s strankami. S svoje strani je zahtevala sprejetje zakona o gospodarskem nadzorstvu, o agrarni reformi, volilnega zakona in zakona o varovanju vojaških tajnosti. Razpust parlamenta sta zahtevala vojska in mornarica.

Borba proti vplivu militaristov

Tokio, 31. marca. w. Nepričakovani razpust japonskega parlamenta pomeni novo etapo v notranjopolitičnem razvoju, ki je v zadnjih mesecih večkrat povzročil krize ter pred nekaj meseci izzval padec Hirotove vlade. Borba strank je naprejela predvsem proti prevladujočemu vplivu vojaštva v vladi. Kljub načelni popustljivosti v raznih točkah se tudi Hajašijevi vladi ni posrežilo doseči sporazuma. Okoliščine pri bližnjih volitvah so za vlado precej nejasne. Ako bi stranke še dalje vztrajale na svojem odklonilnem stališču, tudi nove volitve najbrž ne bodo dovedle do ugodnejšega položaja vlade, če ji ne bo uspelo ustanoviti nove vladne stranke, ki bi šla z močnim volilnim geslom v volilno borbo. V ostalem je treba računati z možnostjo odstopa Hajašijevga kabineta takoj po volitvah.

memb na mejah Jugoslavije. Jugoslavija je skupno z Bolgarijo s prijateljsko pogodbo likvidirala dolgoletni spor med obema narodoma. Pred nekaj dnevi se je rešilo tudi drugo težko vprašanje Jugoslavije, vprašanje neurejenih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Tudi med Rumunijo in Poljsko je prišlo do praktičnega oživiljenja stare zvezne pogodbe. Vidi se, da morejo posamezne države Male antante po svojem zemljepisnem položaju

Poljska sodba o beograjskem sporazumu

Varišava, 31. marca. AA. Poluradna »Gazeta Polska« prinaša uvodnik pod naslovom »Jugoslovenska realistična politika« in pravi, da poljska javnost z velikim in iskrenim zadovoljstvom beleži italijansko-jugoslovenski sporazum. Oba naroda ki sta po več letih medsebojnega nesporazuma vendar našla pot k sodelovanju, uživala na Poljskem velike simpatije. V beograjskem sporazumu vidimo odstranitev enega izmed najboljših trnov iz političnega organizma Evrope. Pred nekaj leti je kazalo, da se spor med obema državama ne bo dal drugače urediti kakor z orožjem. Primer Poljske, ki je prva začela neposredna pogajanja za ureditev sosedstvenega razmerja, se uveljavlja. Italijansko-jugoslovenski sporazum je pomemben prispevek k miru v eni izmed najbolj življajših točk, kakršna je Balkanska polotok. Sporazum je uspeh obeh držav. Pred nekaj leti je imela Jugoslavija samo rumunsko mejo. Po zaslugi dosledne politike se je Jugoslavija približala Bolgariji, popravilo se je razmerje z Madžarsko in zdaj je sklenila pakt prijateljstva z Italijo.

Jugoslovensko-italijansko kulturno društvo

Beograd, 31. marca. o. Znanja književnika Marko Car in dr. Prohaska sta dala inicijativo, da bi se v Beogradu ustano-

poleg politične kolektivne varnosti čuvati tudi svoje posamezne interese. Tako ima češkoslovaška skupno s Francijo pakt o medsebojni pomoči s Sovjetsko Rusijo, Rumunija istotako kakor Francija svojo zvezo s Poljsko in sedaj je tudi Jugoslavija zagotovila mir s svojimi sosedci.

Naravno je, da bo zasedanje sveta Male antante v Beogradu odobrilo nove korake posameznih članov za mir. Od beograjskega zasedanja ni pričakovati nobenih senzacij. Konferenca bo zaradi obiska predsednika dr. Beneša pri knezu namestniku Pavlu dobila svoj višek v manifestaciji bratske zvestobe sorodnih in zaveznikov narodov in držav. Ta manifestacija ne bo nov dogodek v odnošajih med narodi Male antante, temveč samo potrditev in ojačanje obstoječih dejstev. Beograjska konferenca more prinesiti samo to senzacijo, da bodo vsi oni, ki še vedno računajo z diferencami v tej državni zvezi, razočarani.

Naša parlamentarna delegacija v Rimu

Rim, 31. marca. AA. V zvezi z zasedanjem odbora medparlamentarne unije, ki se začne jutri, 1. aprila, so se v imenu jugoslovenskega narodnega predstavništva pripeljali v Rim poslanci Nikola Preka, Ivan Mohorič, dr. Vjekoslav Miletič, dr. Dragan Damić in Mita Dimitrijević ter senatorji dr. Miroslav Ploj in dr. Oton Franje. Senator dr. Ljubomir Tomašić se pripelje v teku današnjega dne. Predsednik narodne skupščine Stevan Cirić se muči v Rimu že od 25. t. m.

Trgovinski dogovor med Italijo in CSR

Rim, 31. marca. g. Zunanji minister grof Ciano in češkoslovaški poslanik Svalkowski sta danes podpisala dogovor za izmenjavo blaga med Italijo in Češkoslovaško.

Poraz Francovih čet pri Pozoblanci

Ofenziva republikanskih čet na španskem jugu se z uspehom nadaljuje — Razbremenitev pri Pozoblanci

Andujar, 31. marca. w. Republikanske čete so snoči v naskoku zavzele kraja Alcaracejos in Villa Nueva del Duque ter ujele mnogo nacionalističnih vojakov, po večini Maročanov. Poleg tega so zaplenile veliko množino vojnega materiala. Nacionalisti so pobegnili proti jugu ter pustili na bojišču mnogo mrtvih. Prvi kraj je 13. drugi pa 17 km zahodno od Pozoblance. Republikanske čete so zavzele vse določene postojanke in je b'la protiofenziva nacionalistov takoj odbita. Mesto Pozoblanca je sedaj zelo olajšano pritiska, ki so ga izvajali nanj nacionalisti.

Nacionalisti priznavajo poraz

Madrid, 31. marca. o. Po informacijah agencije »United Press« so se pričeli nacionalisti po porazu pri Pozoblanci v silnem neredu naglo umikati. Republikanci so jih neprestano zasledovali. Nacionalisti so bili prisiljeni k umiku, ker je nastala nevarnost, da bi jih republikanci obkolili in odrezali od njihovega zaledja. General de Llano je podal o tem zelo značilne izjave. Dejal je, da je bilo mestce Pozoblanca po topništvu popolnoma razdejano in da nacionalisti že zaradi tega niso imeli nikakega razloga več, da bi ga nadalje branili. Zasedli pa so vse vrhove okrog mesta in se utrdili posebno pa pri Villi Nuevi in Alcaracejosu.

Republikansko vojno poročilo

Madrid, 31. marca. br. Na aragonski fronti so republikanske čete unišile del municije in tovornice nacionalistov. Francova letala so skoraj vso noč bombardirala predmestja Madrida.

Snoči je bilo po radiu objavljeno naslednje uradno poročilo:

V odseku od Guadalajare je bilo samo nekoliko streljanja iz topov. Republikansko topništvo je uničilo več sovražnih baterij. Na desnem krilu so republikanci izvršili več patrolnih pohodov in niso opazili ničesar posebnega. V ostalih odsekih utrjujejo republikanci svoje postojanke. Mnogo vojakov je prešlo na našo stran. Na fronti ob Pozoblanci so se nacionalistične čete morale umakniti na zelo slabe postojanke.

Popoldne je madridski obrambni odbor objavil naslednji komunikat:

Ko so republikanske čete zavzele Miralrio na Guadalajarski fronti, so s naskokom zavzele več postojank velike strateške važnosti, ki obvladujejo sovražne trle. Republikanske eskadrilje so obstrlejevale sovražno zaledje v pokrajini Guadalajari in Saragosi. V pokrajini Avili so republikanske baterije obstrlejevale uporniške postojanke.

Boji na severu

Bayonne, 31. marca. w. Kakor javlja tiskovni urad baskovske vlade, so republikanske čete na santanderski fronti napadle celo vrsto krajev, ki so važne strateške postojanke. Boji so bili kronani z uspehom. Ena kolona je prodrla 5 km,

druga pa 3 km daleč v provinci Burgos. S francosko španske meje, 31. marca. n. Dočim je bilo na malinski in guadalajarski fronti danes razmeroma mirno, so prešle vladine čete iz Bilbaoa nepričakovano v napad proti Burgosu. Poveljnik severne republikanske vlade poroča: »Zaradi naraščajoče demoralizacije nacionalističnih čet smo prešli v protinapad v smeri na Burgos«. Republikanske čete so po dosedanjih poročilih 95 km severno od Burgosa ter prodirajo sedaj po glavni cesti proti glavnemu stanu nacionalistične generala Molle. Postranske kolone prodirajo po cesti drugega reda, ki vodi od severa proti Burgosu.

Letaški napadi

Salamanca, 31. marca. o. Nacionalisti so v pretekli noči nenadoma napadli republikansko letališče pri Andujaru. Po podatkih pilotov je bilo ob tej priliki uničenih 12 republikanskih letal.

Tri velike nacionalistične vojne ladje so snoči napadle Castellono in tudi Valencijo. Razstrelile so dve tovorni letali ter valencijsko vojašnico, v kateri je bila zbrana vsa garnizija. Ubilih je bilo večje število republikanskih vojakov.

Pred novim napadom na Madrid

Madrid, 31. marca. n. »United Press« poroča: Na raznih frontah so bili odbiti napadi republikanskih čet. Nacionalisti so krepko utrdili svoje pozicije na vseh frontah. V odseku Guadalajare je bilo opaziti močno premikanje čet. Pri vasi Losillo je šest divizij generala Arande odbila oddelek asturskih rudarjev, ki so se pripravljali za napad na nacionalistične postojanke. Tudi kolone mednarodne brigade so se morale vrniti v neredu.

Iz stalnega čepav počasnega izboljševanja vremenskih prilik je mogoče sklepati, da se pripravljajo zopet operacije večjega obsega proti Madridu.

Mehiški protest v Ženevi

Ženeva, 31. marca. o. Delegat mehiške vlade pri Društvu narodov je danes izročil v generalnem tajništvu novo mehiško vladno, ki protestira proti nekaterim evropskim volesilam zaradi njihovega vmešavanja v špansko državljansko vojno. Mehška vlada naglaša, da bi že kot članica Društva narodov ne smela nastopiti proti zakoniti republikanski vladi v Španiji. Vse članice Društva narodov se morajo zavzeti za to, da se čim prej konča bratovska vojna v Španiji, ki se lahko nadaljuje le s finančno pomočjo nekaterih evropskih volesil. Evropske volesile skušajo sedaj celo s pomorsko blakodo onemogočiti zakoniti španski vladi, da bi si ohranila orožje in druga sredstva za obrambo z uporniki. Treba bi bilo jasno zahtevati, med napadalec in napadenim in vsi prijatelji miru bi se morali odločno postaviti ob bok napadeni stranki, ki bi nuditi vsi gmočno in moralno pomoč. Le tako bi bilo mogoče doseči, da se prepreči popolna katastrofa španskega naroda in civilizacije.

Giovanni Maracchi o novem položaju

Mnenja in sodbe fašističnega voditelja in poslanca v Pulju — Pomen jamstva za medsebojne meje — Kak bo položaj s stališča obmejne prebivalstva

Giovanni Maracchi, direktor puljskega lista »Corriere Istriano«, je poslanec v fašističnem parlamentu, je napisal v svojem listu daljši članek o beograjskem sporazumu pod naslovom »Trajno prijateljstvo«. V informaciji naše javnosti ponemamo nekaj njegovih zanimivih točk, ki kažejo na njegov odnos do beograjskega sporazuma, kolikor gre za položaj našega obmejne prebivalstva v Italiji in znana zagotovila o medsebojnem spoštovanju obstoječih meja med obema državama.

G. Maracchi pravi, da sporazum kot »zgodovinski dogodek evropskega pomena«. Nastali položaj ne bo več »antagonizem« ali »italijansko-jugoslovenski konflikt«, temveč italijansko-jugoslovensko prijateljstvo in italijansko-jugoslovenska solidarnost.

Za to je bil potreben čas, potrebno je bilo vestno izpraševanje vesti. Sedaj je bilo vestno izpraševanje doseženo ena izmed dilem: »Med Italijo in Jugoslavijo je mogoče samo prijateljstvo ali sovraštvo.« Premaganja takih težav po niso zmoglo demokracije, temveč samo t. z. diktature, torej močne in avtoritativne vlade, kakršna sta naša in jugoslovenska. Rima ni pri tem vodilo načelo »Divide et impera«, temveč načelo »Druzi in vidi«.

G. Maracchi analizira nato podrobno vsebino političnega sporazuma in se pri tem posebno osredinja na določbe o medsebojnem jamstvu sedanjih meja ter o pobujanju vsakršnih akcij, ki bi bile v nasprotju s sedanjim stanjem. V tej zvezi pravi dobesedno: »Ta točka je morda za čustvo nas Julijev, ki smo po zgodovinskih dogodkih globoko vezani na Italijane v Dalmaciji, nekoliko žalosten glas. Toda le za naše čustvo, ne za naš politični razum. Ki ga v tej obmejni pokrajini nikdar nismo pogrešali. Dobro namreč vemo, da bi glavni sadov morebitnega razdruženja Jugoslavije ne pobrala Italija: bili bi kvečjemu v korist obema narodoma, ki danes s Srbi sestavljata jugoslovensko nacijo, Slovence in Hrvatoma. Toda tudi neodvisnost teh dveh narodov bi bila le prehodnega značaja, ker bi ju, komaj razdružena od jugoslovenske skupnosti, usoda sama nujno vrgla v naročje širše podunavske konfederacije; konfederacije, o kateri končni obliki nam nekatera gibanja zadnjega časa ne dopuščajo nikakih sluzij. Obnovljeni bi bila stara habsburška Avstrija, dasi morda v federativni obliki, kakor si jo je bil zasanjal Franc Ferdinand. Daljnovidna italijanska politika se ne more pomisljati v izbiri med habsburško konfederacijo, ki bi mejila z Italijo od švicarske meje do Zadra, in jugoslovensko državo, ki se dotika naše meje je z našim odsekom svojega ozemlja in katere politično težnje je na Balkanu. Ta širši vidik jadranskega problema sta nedvomno imela pred očmi te dni oba pogodbena, ker bi si brez tega ne mogli razlagati obojestrane in globine prevzetih obveznosti. Nova usmeritev italijanske po

litike je imela za Jugoslavijo le najugodnejši vpliv.

G. Maracchi prehaja nato na položaj naših rojakov za mejo in ugotavlja: V tej luči širokega in vedno bolj intimnega bodočega sodelovanja italijanske in jugoslovenske politike se seveda tudi problem obmejnih con kažejo v povsem novi luči. Smatramo namreč, da je danes italijanska in fašistična zgradba, v kateri se kaže in se razvija življenje Juljske Krajine, dovolj trdna in uspešna, da nam ni treba zaskrbljenosti gledati na nove direktive, ki jih je fašistična vlada hotela določiti z namenom, da bi kolikor se nje same tiče, ustvarila v obliki otipljive stvarnosti one »nove baze« medsebojnega zaupanja, ki tvorijo bistveno osnovo pakta.

Svet se prav gotovo ne bo podrč, nadaljuje G. Maracchi ta svoja izvajanja, ako se bo kak ubežnik (fuoruscito), ki je že pred leti zbežal za domotočjem po hribovih in morju te naše sončne Istre vrnil k svojim sorodnikom. Našel jih bo kot »balilla«, videl le lepe nove ljudske kot »balilla«, videl po lepe nove ljudske šole, ki jih je ustvaril fašizem, spoznal bo Dopolavoro, slišal bo govoriti o sindikatih, ki ščitijo pravice delavcev brez nepotrebnih stavk; našel bo kanale in druge melioracije tam, kjer sta bila marljiva in močvirja; pri vodnjakih z liktorskim snopom pa se bo lahko naučil sveže vode, ki jo je podaril Duce tam, kjer je bila nekoč za ljudi in živali na razpolago samo skupna voda iz smrdelih mlak. Skratka, videl bo, kako mati Italija s tišočerimi koristnimi ukrepi pomaga vsemu ljudstvu z namenom, da ustvari z ognjevitostjo vere in navdušenja novo civilizacijo fašističnega ljudstva.

Zato se ničesar ne bojimo. Brez nespoznanih seveda ne bo šlo, kakor ni šlo brez njih ob sklenitvi konkordata med fašistično Italijo in Vatikanom. Toda zaradi tega še ne bo zmanjšana vrednost te nove medsebojne usmeritve med obema narodoma, ki se stikata in živita na Jadranu. Ko se bo ves jugoslovenski narod, potem ko bo razbil ubijajoče cepitve, naučil od najbolj in najsvetlejših izmed vseh civilizacij, rimski civilizaciji, in bo sredi te luči še vedno kak slepec, toliko slabše zanj: izgnanec že vse od danes, bo pač ostal izgnanec za vse življenje in tuje svojim lastnim krvnim bratom na tej in na oni strani meje. Istrski Italijani pa, ki se prav nič ne kesajo, da so krčili pot nacionalni nestrpnosti, gledajo sedaj, ko so izpolnili svojo dolžnost in za vedno s cementom svoje nezlomljive vere zagotovili italijansko svoje zemlje, preko stare pregrade. Oni vidijo danes Italijo takšno, kakršno so si zasanjali v davnih dneh osamljenosti in teškega pričakovanja, Italijo, ki je postala danes sijajna, svetla stvarnost, Italijo, ki razprostrta svoja krila k novim obzorjem sile in moči, kakršne bi si prej niti ne drznili predstavljati. To je Italija, ki napolnjuje srce nas Julijev, čudovita stvarnost Mussolinijevega genija.

Strahovita razkritja o framazonih

Kakor je znano, imamo tudi v Jugoslaviji masonske lože. Mnogi protozidarji vzemajo tudi v JRZ odlične pozicije. Vendar od časa do časa čujemo zlasti iz slovenskega glasila JRZ ostro kritiko na račun framazonskih lož in ponovno smo celo čitali, da spadajo framazoni med najhujše sovražnike našega naroda in posebno še Slovencev. Kako blagohotna in obzirna pa je bila dosedaj ta kritika iz Kopitarjeve ulice, se šele sedaj vidi. V resnici se namreč krijejo za razumni predpisaniki velikih in malih mojstrov masonerie naravnost strahovite reči. Najnovejša raziskovanja, ki jih objavlja velikončni »Slovenec« preko cele strani, so dognala, da vse, kar je svoječasno razkril rajski Taxil, daleč zastaja za kruto, lahko rečemo, krvavo resnico.

»Slovenec« je svoje senzacionalne informacije prejel od nekega afrikanškega misijonarja, ki je na tajničen način spovedal spokorjenega framazona, obsojenega od svojih sobratov na smrt. Po tej izpovedi zasleduje masonske lože strahovite cilje. Nasprotnike protozidarstva morijo brez priznanja. Spokorjeni framazonski grešnik je povedal, da je dobil od svoje lože med drugimi tudi nalog, umoriti zelo spoštovanega in bogobojnega prelata. Toda upri se je. In kdor se pri masonih upre umoru, tega po statutih čaka neizbežna smrt. In tako se je tudi zgodilo. Morilske metode so v protozidarstvih organizacijah tehnično posebno dovršene. Framazoni se poslužujejo nalašč v to svrhu izdelanih železnih vilicastih klešč. Te klešče se zasadijo v vrat žrtve in stisnejo, tako da ob koncu preščitne vse glavne žile. Spokorjeni framazoni je sam morda s temi kleščami poslati na oni svet več ko 50 ljudi. Kdor je obsojen od framazonske lože, temu ni pri ziva in pomoči. Tudi z begom se ne more rešiti, kajti pasti framazonske tajne družbe se postavljene po vsem svetu in kdor jim ne uide v Parizu, tega prestrežejo framazoni v Beogradu ali pa v Ljubljani.

Afrikanški misijonar, ki je uredništvo »Slovenca« vse to tako lepo popisal, je pristopal tudi velikemu framazonskemu sestanku. Protozidarji pri takih prilikah niso oboroženi s kleščami, nego s desertnimi noži, žilicami, čašami in podobnim manj opasnim orodjem. V krasni dvorani, čije okna so bila trdno zavešana, je dišalo po različnih jedilih. V srebrnih samovarih je zaduhal strokovnjaški nos »Slovenec« poročevalca kitajski čaj. Nekaj posebnost so bile buteljke, zelene, rdeče, modre, lila, kratka vseh barv, ki so pričale o velikem razkošju. Veliko gospodov in gospe je prihajalo in spet odhajalo. Eni so jedli in pili, drugi pa so se pomenkovali. Tu se je manjša skupina živahno prepirala, tam je spet stal posameznik ves zatopljen v premišljevanje. »Slovenec« vemu korespondentu so gospodje in gospe hoteli postreči. Toda odklonili je vse in se pripravil na odhod. Zavezali so mu oč ter ga v kočiji odpeljali zopet v svobodo...

Nekaj dni potem je afrikanški misijonar v mrtvašnici ogledoval trupla, ki so jih potegnili iz reke. Med njimi je spoznal tudi truplo spokorjenega framazona in zagledal na njegovem vratu dve rani, dokaz, da je bil umorjen s framazonskimi kleščami. Toda v Parizu očitno na take malenkosti ne dajo mnogo. Na misijonarjevo vprašanje, kaj je s tem truplom, je paznik mrtvašnice hladnokrvno odgovoril: »Ta človek je bil potegnjel iz reke. Gotovo je utonil.«

Vse to se je zgodilo in se dogaja v sredi žarišča zapadne kulture, v prosvitljenem Parizu. Mraz pretresa človeka, ko pomisli, da so člani teh framazonskih lož ljudje iz najvišjih intelektualnih in družinskih krogov, in ne morda apahi in gangsterji. Tudi spokorjen framazoni Teodor je spadal v te kroge, saj je imel »zlato, z briljanti posejano uro«. Če so v Parizu razmere tako strašne, kako mora biti šele n. pr. pri nas, ki smo morda manj kulturni in manj civilizirani. Klešče naših framazonov imajo gotovo nameste dveh kar tri vilice in ne preščitneje samo glavni, temveč tudi vse posttranske žile. Res je, da pri nas pozna mo nekotliko spokorjenih framazonov. Toda oni živijo očitno še vedno v svetem strahu pred statutarimi posledicami, ki bi jih zadele, ako bi povedali, da so morda sami, če ne v 50 slučajih pa vsaj v 10, morali uporabljati strašne klešče. Bojijo se, da bi nekega dne njihova trupla morali potegniti iz Save ali Ljubljanice in bi tudi naš stražnik v mrtvašnici, zanišljeni zroč njihove strašne rane na vratu, hladno krvno rekel: »Potegnili smo ga iz vode. Vtopil se je.« In se gospod žajdela bi prikimal.

Sam Bog ve, kaj bi rad »Slovenec« dosegel s takimi bedasto krivimi storitvami. Kaj so res med njegovimi čitatelji ljudje, ki mu jih verjamejo? In če so, kaj si bodo mislili, ko je vendar »Slovenec« že ponovno zelo lepo in pohvalno pisal o raznih jugoslovenskih framazonih.

Novi naš poslanik v Vatikanu v avdienci

Rim, 31. marca. AA. Kardinal državni tajnik msgr. Pacelli je v imenu papeža sprejel poverga jugoslovenskega poslanika pri Vatikanu Nikolai Miroševića-Sorda, ki mu je izročil svoje poverilnice. Po avdienci je kardinal državni tajnik vrnil poslaniku Miroševiću obisk.

Novi naš poslanik v Vatikanu v avdienci

Rim, 31. marca. AA. Kardinal državni tajnik msgr. Pacelli je v imenu papeža sprejel poverga jugoslovenskega poslanika pri Vatikanu Nikolai Miroševića-Sorda, ki mu je izročil svoje poverilnice. Po avdienci je kardinal državni tajnik vrnil poslaniku Miroševiću obisk.

Novi naš poslanik v Vatikanu v avdienci

Rim, 31. marca. AA. Kardinal državni tajnik msgr. Pacelli je v imenu papeža sprejel poverga jugoslovenskega poslanika pri Vatikanu Nikolai Miroševića-Sorda, ki mu je izročil svoje poverilnice. Po avdienci je kardinal državni tajnik vrnil poslaniku Miroševiću obisk.

Beleške

Polemika o volitvah v delavske zbornice

V novem finančnem zakonu je tudi pooblastilo ministru socialne politike, da izda nove določbe za ustroj, sestavo in poslovanje delavskih zbornic ter spremeni tozadnje sedanje določbe zakona o zaščiti delavcev. Ko je o tem govoril pri proračunski razpravi v senatu, je minister socialne politike rekel, da so funkcije dobre sedanjih vodstev delavskih zbornic že potekle, preden je on postal minister socialne politike, novih volitev pa še ni razpisal, ker so »skoraj vse zbornice mnenja, naj se volitve ne izvajajo«, zlasti zbornici v Splitu in v Ljubljani sta prosili, naj se volitve še ne izvedejo.

V mariborski »Delavski politiki« ugotavlja sedaj delavska zbornica v Ljubljani, da je centralno tajništvo delavskih zbornic v Beogradu v imenu vseh zbornic že meseca februarja v posebnem dopisu predlagalo ministru socialne politike, naj razpiše redne volitve v delavske zbornice, ker je mandat starim zastavnikom že potekel.

Predstavka centralnega tajništva delavskih zbornic dalje opozarja, da so se volitve v zbornice izvedle tudi pod režimom diktature in da delavci vsako leto redno volijo svoje zastupnike. Vse to se je izvršilo in se vrši brez vsakršnih incidentov, pa tudi sedaj ni nobene nevarnosti, ki bi narokovala, da se volitve ne izvedejo. Končno so predlagale delavske zbornice, naj bodo volitve v mescu aprilu ali maju.

Sestanek šefov beograjske opozicije

Listi poročajo, da je za 15. aprila sklican v Beogradu sestanek šefov vseh treh političnih skupin, ki tvorijo beograjsko združeno opozicijo. Demokrate bo zastopal Ljuba Davidović, zemljoradnike Joca Jovanović, staroradikale pa Miša Trifunović. Posebno pozornost pa vzbuja napoved da se bo sestanka osebno udeležil tudi siloviti radikalni voditelj Aca Stanojević. Iz njegove udeležbe sklepajo, da bo šlo za važne odločitve. Splošno se misli da bodo na sestanku razpravljali in sklepali o predlogu Ljube Davidovića, naj se vse tri skupine strnejo v temsejšo politično formacijo, ki naj bi se imenovala »Demokratska zajednica«.

Pribečevičevci in KDK

Na shodu pristašev bivše HSS v Sarajevu, o katerem smo na kratko že včeraj poročali, je poslanec dr. Šutej omenil tudi vesti, da se zagrebški pribečevičevci pod vodstvom G. Vilderja oddaljujejo od dr. Mačka in se na lastno pest pogajajo z JRZ. Energično je demantiral te in slične vesti ter zavrnil, da je SDS slej ko prej zvest tovariš HSS v kmečko-demokratski koaliciji. Ko je G. Vilder v Beogradu obiskal predsednika vlade dr. Stojadinovića, mu je stališče SDS označil točno tako, kakor je na znanem brežiškem sestanku označil dr. Maček stališče HSS.

„Samouprava“ se pritožuje nad intrigami

Beograjska »Samouprava«, glavno glasilo JRZ, je zopet napisala uvodnik, v katerem se pritožuje, kako skušajo politični nasprotniki, »neznatni ostanke reakcije«, z govoricami in spletkami prikriti uspehe, ki sta jih v notranji in zunanji politiki dosegla dr. Stojadinović in njegova vlada. List pravi, da se »kakor vsaka nelojalna in nelegalna akcija, tudi ta akcija ne vodi jasno in odkrito, marveč se zateka v mrak klevet in intrige«. Vendar je »Samouprava« prepričana, da akcija ne bo imela nikakega uspeha, kajti »danes, ko javno mnenje vse Evrope soglasno izreka priznanje voditelju dr. Milanu Stojadinoviću ter njegovemu modremu in napornemu delu, stoji ta skupina preživelih in odvrenih politikov zmedena in poražena jeze in sramu«.

Svoj uvodnik zaključuje »Samouprava« takole: »Naš narod je izrekel svoje zaupanje JRZ in voditelju dr. Milanu Stojadinoviću. Izrekel je s tem tudi definitivno sodbo o ljudeh, ki menijo, da se da z intrigami in prišepetavanjem zopet priboriti izgubljeni teren. Zato vse ono, kar danes delajo, samo pospešuje njihov konec«.

Novi zagrebški župan

Poročali smo že, da je za župana zagrebške mestne občine imenovan član državnega sveta dr. Teodor Pečić. Župansko mesto je bilo izpraznjeno nad pol leta, odkar je odstopil prejšnji župan Rudolf Erber. Dolgo časa so se vršila pogajanja, da bi prevzel županstvo kak politični človek. Ko so pogajanja ostala brezuspešna, je bil za župana imenovan dr. Pečić, ki je na glasovni odlični upravnega uradnika. Po roku je iz Belovara služboval pa je pri hrvatski deželni vladi. Že pred vojno je bil veliki župan v Belovaru. Po prevratu je bil inspektor v notranjem ministru, pred par leti pa je bil imenovan za člana državnega sveta, našega vrhovnega upravnega sodišča. Zagrebški listi so sprejeli njegovo imenovanje brez komentarjev.

Državna dotacija primorski banovini

Finančno ministarstvo je potrdilo proračun primorske banovine. Znižalo ga je za okrog 10 milijonov, tako da znaša sedaj 49 milijonov dinarjev. K temu izdatkom bo država prispevala 30 milj. dinarjev, dočim so lastni dohodki banovine iz doklad in trošarin preračunani samo na 19 milijonov. Državna dotacija je zvišana za toliko, da banovini ne bo treba pobirati zaradi prevzema vzdrževanja osnovnih šol nikake posebne šolske doličade, kakršno so morale uvesti nekatere druge banovine.

Novi proračun dunavske banovine

Poročali smo že svojčas o diferencialu, ki so nastale med banko upravo v Novem Sadu in finančnim ministru, ker ministarstvo ni hotelo odobriti ob banknega sveta sklenjenega banovinskega proračuna v znesku 190 milijonov dinarjev. Uvedena pogajanja so dovedla do rezultata, da je bil proračun znižan za preko 50 milijonov dinarjev, tako da znaša sedaj 134 milijonov. Banovinske doklade znašajo 10%, posebna šolska doklada 15% in zdravstvena doklada 4%, tako da znašajo vse banovinske doklade največ 29% v avtonomnih mestih, ki imajo svojo zdravstveno službo, pa celo samo 10%.

Zadnja pot dr. L. Pivka

Maribor, 31. marca. Mračni dan zakasnele zime je delal danes vtis, kakor da odraža bolest in žalost, s katerima sta se Maribor in po svojih zastopnikih vsa nacionalna Slovenija poslavljala od narodnega bora in javnega delavca dr. Ljudevita Pivka. Pred mrtvaškim odrom v Narodnem domu, kjer je počivalo Pivkovo truplo, so ves dopoldne defilirale množice Mariborčanov in okoličanov, da se še poslednji poslove od splošno priljubljenega in spoštovanega, tako prerano umrlega dr. Pivka. Ob odru je stala sokolska straža z golimi sabljami, ves vestibul pa je bil obložen z venci in šopki, ki so jih v zadnji pozdrav prinašali prijatelji in znanci. Ob odru so bila številna pokojnikov odlikovanja, priča njegovega dela in njegovih žrtv za narod in domovino. Ob vnožju je bil prislonjen krasen venec mariborskega Sokola I., katerega ustanovitelj je bil dr. Pivko in starosta vse do smrti. Poleg drugih so poklonili vence dr. Albert Kramer, bivši župan dr. Lipold, češkoslovaška vojska, čsl. legionarji, sokolska župa v Mariboru, centrala JČ-lig v Pragi, Udruženje dobrovoljcev, Savez SKJ, banovinski in sreski odbor JNS itd.

Pred Narodnim domom

Pogreb je bil ob 16., že dobro uro poprej pa so se začele zbirati pred Narodnim domom množice žalnih gostov. Kljub slabemu vremenu in neprestanemu deževju je obširni prostor pred Narodnim domom občinstvo docela napolnilo. Ko se je užaložena rodina še zadnjič poslovila od pokojnika, so prinesli Sokoli krsto v vežo Narodnega doma, kjer so opravili duhovniki pogrebne molitve.

Nato je h krsti pristopil predsednik mariborske posojilnice dr. Viktor Kac, ki se je poslovil od pokojnega dr. Pivka v imenu posojilnice. Poveljeval je pokojnikovo delo na zadružnem polju in se mu zahvalil za ves trud, ki ga je vložil v teku svojega dela polnega življenja tudi za procvit mariborske posojilnice, te mogočne slovenske trdnjave v predvojnih bojih proti nemškemu navalu.

Starosta mariborske sokolske župe dr. Milan Goršek je orisal pokojnikovo delo v Sokolu ter podčrtal zlasti njegovo vzgojno delo pred vojno v našem Sokolstvu ob severni meji. Omenil je tudi vtis, ki ga je vzbudil v vseh nacionalnih krogih na bivšem Stajerskem Pivkov junaški podvig pri Carzanu, orisal njegovo delo kot staroste Sokola, sokolskega ideologa, voditelja, predvsem pa vzgojitelja sokolske mladine.

Po govoru dr. Milana Gorška je zapel pevski zbor »Jadrana«: »Umiri je mož«. Nato je zapel žalostinko še mariborski šolski zbor.

Žalni spreved

Nekoliko pred pol 17. se je razvil pogrebni spreved, ki je krenil ob gostem špalirju nepredne množice od Tattenbachove ulice preko Glavnega trga in državnega mostu vzdolž Pobreške ceste tja do pokopališča. Na čelu spreveda je korakala fanfara sokolske konjenice, na to je sledil križ, za njim je nosil oriser pokojnikova odlikovanja. Sledile so sokolske delegacije s krasnimi venc, nosilci nešteti drugih venc, med njimi venca češkoslovaške vojske, carzanskih Pivkovih legionarjev in čeških legionarjev. Za vojaško godbo je stopal del častne čete, dobrovoljci s svojim praporom, Sokoli v krogih in v civilu, godba »Drave«, rezervni oficirji, Majstroviborci in vse množične nacionalne organizacije, šolska mladina in pevci, duhovniki. Ob krsti je šla častna straža dobrovoljcev in Sokolov, za krsto globoko potrti člani pokojnikove rodine, zastopniki oblasti, raznih stanov in organizacij.

Med drugimi so spremenili dr. Pivka na njegovi zadnji poti mestni poveljnik general Milenković, dr. Kramer, ravnatelj dr. Mastnak kot zastopnik prosvetnega načelnika, banske uprave, g. Pintar kot zastopnik zbornice za TOI, mestni župan dr. Juvan, policijski šef dr. Trstenjak, bivši podban dr. Pirkmajer, bivši župan dr. Lipold, narodni poslanci Rajko Turk, Plešković, ki je s Sokolom Cepinom in Grobelnikom zastopal celjsko sokolsko župo, Lukačič, Prekorski, Gornjak in Komar, bivša narodna poslanca in pokojnikova tovariša Rasto Pustoslemšek in Lovro Petovar, množične sokolske deputacije, med njimi za ljubljansko sokolsko župo Flegar, Lubej in Janez Pohar, za zvezo dobrovoljcev prof. Jeras in Zagar, za ptujskega Sokola dr. Senčar in dr. Salamun, za Sokola v Vuhredu Peter Mravljak, za sresko organizacijo JNS za mesto Maribor poleg dr. Lipolda še dr. Lasič, za Sokola v Vuzenici dr. Pregelj, za Sokola v Ljutomeru dr. Stanjko, za Sokola v Ormožu dr. Ban, za Sokola v Slovenski Bistrici dr. Pučnik, za Sokola v Slovenjgradu Rojnik, za Sokola v Konjicah dr. Sbrizaj, za Sokola v Rušah direktor Krejčič, za celjsko gimnazijo direktor Mravljak. Polnoštevilno je bil v sprevedu zastopan tudi oficirski zbor.

Sledila je nepregledna množica pokojnikovih znancev in prijateljev, ob zaključku pa drugi del častne vojaške čete ter sokolska konjenica.

Govor dr. Kramerja

Ob prihodu na pokopališče je razantna salva častne čete pretresla ozračje, prapor, ki so se razvrtili ob sveži gomili, pa so se globoko sklonili. Po molitvi, ki jo je opravil magdalenski prvi kaplan g. Cafuta ob asistenci gg. dr. Meška in Schöndorferja, je kot prvi izpregovoril poslovnico besedo ravnatelj Grčar kot zastopnik dobrovoljcev, Slavil je pokojnega dr. Pivka kot atamana v carzanski noči in kot preproste, toda vzornega državljan v svobodni Jugoslaviji. Kakor se je v carzanski noči boril proti zunanjemu sovražniku, tako se je kot svoboden državljan in Jugosloven boril proti vsem notranjim oviram.

Nato je spregovoril bivši minister senata dr. Kramer, ki je med drugim izjavil: Težka dolžnost mi nalaga, da izrečem prijatelju in tovarišu dr. Pivku zadnje besede v slovo v imenu njegovih političnih sodelavcev in prijateljev. Iz vseh krajev Jugoslavije, iz vseh delov našega naroda, se zbirajo danes tužne misli ob tej krsti. Junaški zastavonoša naše jugoslovenske ideje, neumorni bорец za edinstvo, iskren

ske doklade največ 29% v avtonomnih mestih, ki imajo svojo zdravstveno službo, pa celo samo 10%.

tovariš v delu, zvest in srčni prijatelj v radostnih in žalostnih dneh, je odšel iz naših vrst. V teh težkih časih ko jugoslovenska misel bolj kakor kdaj potrebuje vernikov in borec, nas zapušta eden izmed tistih, ki so vanjo verovali z vsem ognjem svoje duše, zanj delali z vso silo svojih zmoglosti se zanj žrtvovali z vso vdano optimizma.

naših vrstah. Tvoja preprosta živa beseda naših vrstah. Tvoja priprosta živa beseda in tvoj vzgled sta tebi in stvari, ki si jo zastopal, pridobivala srca in zaupanje. Bil si nam primer nesebične in neomajne požrtvovalnosti. Hvala ti za tvojo možgano zvestobo. Kakor si bil zvest ideji, tako si bil zvest svojim sodelavcem. V veselih in težkih dneh, v zmagi in porazu, si bil ti vedno enak. Tvoja beseda, enkrat dana, je veljala za vedno. Stisk tvoje tople roke je obvezal za vselej, pogled tvojega iskrenega očesa ni dopuščal nobenih dvomov.

Hvala ti za tvoj vedri optimizem, za ta blagoslov od Boga obdarjene duše. Kolikokrat si nas v najtežjih trenutkih bodril in vračal z novimi energijami na delo. Hvala ti za tvojo vero, ki ti je dajala sile za žrtve. Ni bilo sovraštvo proti tlačitelju, ki te je dvignilo v rovi pri Carzanu v herojsko višino. Bila je le vera v sveto jugoslovensko stvar. Ta vera v idejo te je privela, da si položil na žrtvenik svojo glavo in usodo vseh, ki si jih ljubil, odločen za mučeništvo in smrt, da doprinese svoj delež k odrešenju svojega naroda. Tvoja neomajna vera v jugoslovenstvo ti je odredila mesto v tvojem političnem delu in ti je omogočila, da si vztrajal v burji sovraštva in klevet, ki so bile za tvojo občutljivo dušo groznejše nego vihar granat na bojnih poljanah.

Bil si nam vzor skromnosti in nesebičnosti. Bil si srečen, če si mogel opravljati kot politični delavec, kot narodni poslanec politično prosvetno delo med narodom ter se brigati za skrb in težave naših ljudi. Ti si tudi tedaj pokazal kako nerazumno je malo podrobno delo povezano z največjimi voditeljskimi stremljenji. Bil si dostikrat v svojem sreznem agitatorju in organizatorju. Bil si v Carzanu vojakovodja in v parlamentu je tvoja beseda dobivala tehtnost državnika.

Bil si Jugosloven, kakršni bi morali biti mi vsi, ki pripadamo zedinjenemu narodu. Bil si baš zato tudi dober Slovenec, da ga boljše teženje najdemo med nami. Vse, kar je plemenitega in dobrega v našem slovenskem narodu, je bilo očiščeno v tebi in tvojem delu. Od onih početkov, ko si organiziral slovensko Narodno obrambo, pa do tvojeja udejstvovanja na širokem polju jugoslovenske politike, vse to delo je en sam dokaz, kako krepko je slovenski interes zasidran in ocvrva v jugoslovenskem edinstvu. V dobi, ko se majajo toliko moralni temelji naše družbe, si proti vsem slabostim dajal primer odločnosti in doslednosti. Ti nisi poznal ne oklevanja in ne oportunizma.

Dragi prijatelj in tovariš! Za teboj se zapirajo vrata večnosti. Glej tam onkraj groba dvigajo roke svojemu staremu atamanu, v pozdrav junaki tvojega bataljona, da te odvedejo v armado tisočev in stotisočev, i si so krvaveli in umirali za Jugoslavijo. Vsa ta vojska te pozdravlja. Eden najboljših si med njimi! Ali vidiš, kdo te tam od daleč pozdravlja? Oni drugi, ki je kakor ti, gorel v veri za naše zedinjenje, ki je v notranji borbi tvegal vse, kakor si ti zunaj na fronti tvegal vse. Dva, ki sta svojo dolžnost do kraja izvršila: ti in Gregor Žerjav, dva, ki nam za vedno ostajata zgled nacionalnih borec.

Slovo sodelavcev

V imenu realne gimnazije, na kateri je poučeval pokojni dr. Pivko, se je poslovil ravnatelj dr. Heric, ki je poveljeval dr. Pivka kot vzornika v delu, tveganju in mišljenju, kot svetovalca, odličnega, vzgojitelja in pomočnika.

Dr. Roubnik iz Prage se je poslovil od dr. Pivka v imenu čeških carzanskih junakov.

Dr. Lipold se je v prisrčnih besedah poslovil od svojega zvestega, odkritega in plemenitega tovariša v imenu starešinske zveze Jadrana.

Dr. Lasič, pokojnikov sošolec iz dijaških let, je naglašal kakor je dr. Pivko neumorno delal v prid družbe sv. Cirila in Metoda, vadiški učitelj Kotnik se je poslovil v imenu hvaležnih bivših dr. Pivkovih dijakov, dr. Vekoslav Kukovec pa je proslavljajl dr. Pivka kot neutrudnega propagatorja češkoslovaško-jugoslovenskega zblizanja. Mohorko se je poslovil v imenu sokolske družine, ki ji dr. Pivko ni bil samo starosta, ampak pravi družinski oče z vedno prijaznim in ljubeznivim smehljajem na licu.

Zastave in prapori so se sklonili nad grobom, iz ogromne množice pa je pretrpetljivo zaozil trikratni vzklík: Slava! Vojaška godba je odsvirala žalostinko, pevec »Dravec« pa so pod vodstvom zborovodje g. Horvata odpel Galusovo žalostinko »Oj veliki Bog« in »Oj Dobrodo«.

Mrak je že legal na zemljo ko so se začele množice razhajati in ko so začele padati prve grude na krsto, ki hrani dragocene zemeljske ostanke velikega borca in carzanskega junaka.

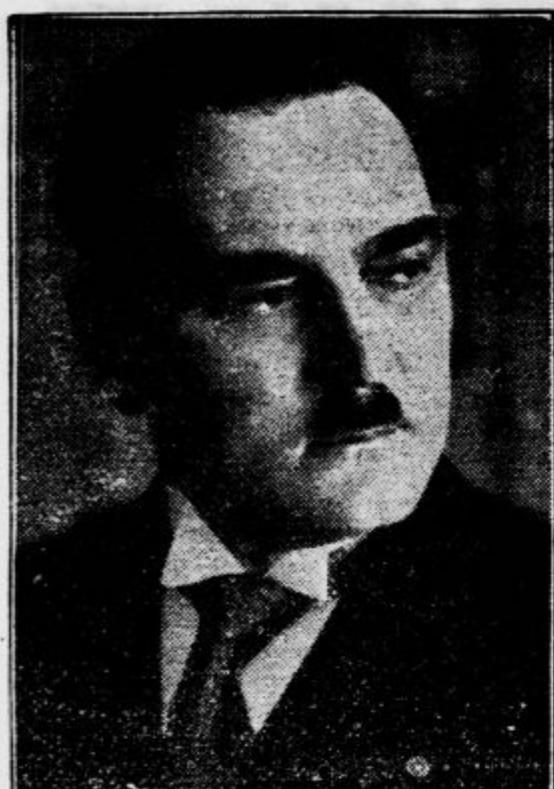
Iz notarske službe

Beograd, 31. marca. p. Za notarja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je imenovan notar Ivan Hanzlić iz Velikih Lašč. V Velikih Laščah ga je zamenjal notar Karlo Jagodić od Sv. Lenarta v Slov. goricah.

Nov grob

Včeraj, v sredo, je preminil v Črnomlju trgovec in posestnik g. Avgust Kune, ustanovitelj in dolgoletni predsednik posojilnice v Črnomlju ter zaslužni zaščitnik delavcev. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

K današnjemu sestanku Male antante v Beogradu

Dr. Milan Stojadinović,
predsednik vlade in zunanji minister

Dr. Kamil Krofta,
zunanji minister ČSR

Victor Antonescu,
rumunski zunanji minister

Ob žrtvah plazu pod Storžičem

Usodne podrobnosti, ki so povzročile smrt devetorice

Ljubljana, 31. marca. Vsa poročila, ki jih je naš dnevni tisk prinesel o katastrofi pod Storžičem, so se vsaj od daleč nujno dotaknila tudi vprašanja o formalni krivdi za strahotno uničenje devetih mladih, dragocenih življenj. Razume se, da o tej stvari ni mogoče izreči kakšne odločne sodbe, dokler ne bodo poklicane instance izvedle izčrpne in vsestranske preiskave, vendar pa je že danes mogoče opozoriti — in to je brez dvoma tudi dolžnost časopisa — na nekatere okoliščine, v katerih je do katastrofe prišlo. Trditi, da bi bilo v toliki žalosti kar odveč vprašanje, kdo je odgovoren za devet mladih življenj, bi bilo brez dvoma znamenje malo prelahke vesti in malo prepovršnega čuta za vzroke in posledice, za krivdo in kazen. Pod belo rušo pod Škarjevim robom je zaspalo tudi nekaj otroških življenj in če bomo dozorovali možen priznati pravico, da si po prosti volji izbirajo pot v smrtno nevarnost, bo treba vsaj zastaviti vprašanje, kdo je otrokom in mladoletnikom dovolil pot na smrtni start.

Formalno je vsa zadeva na dani. Tekma se je vršila pod okriljem tržiske podružnice SPD, njen predsednik in tajnik sta bila na terenu in sta osebno vodila organizacijo. Pred pričetkom se je med udeleženci razvila debata o tem, ali naj tekmovalci startajo ali naj rajši tekmo opuste. Trezne glave, ki jih, kakor je razvidno iz dosedanjih poročil, tudi med udeleženci prireditelj in med funkcionarji samimi ni manjkalo, so opozarjale na nevarnost plazu. Brat starterja, Adolf Primožič, je prejšnji dan pri treningu sam naletel na manjši plaz in je tovariša svaril. V borbi med treznim razumom in pregreho, vse graje vredno vno za senzacijo sportnega doživljanja je v fantih zmaga slednja. Vodstvo tržiske SPD je kot organizator prireditve v teh razmerah zagrešilo neodpušljivo napako, da je dalo sklepanje o tem, ali naj se tekma vrši ali odloži, iz svojih rok in je tako vse breme svoje težke odgovornosti prevadilo na šibka ramena razgretih, mladih sportnikov, ki si pričakovane užitke niso dali niti za minuto prikrasiti. Med nesrečniki, ki so si s takšno formalno in moralno povsem nedopustno odločitvijo izbrali smrt, je bil tudi komaj 15-letni dijak Adalbert Ahačič, edino upanje sirovašne predilniške delavke, a med njimi je bil tudi 34-letni Vinko Šarabon, ob čigar truplu danes joče obupana vdova in troje neboljnih sirot. Vse to so mnogi pretežke reči, da bi mogli resignirati na vprašanje o krivdi, ki ga bodo morale razčistiti ne samo planinske in smučarske instance pred svojimi forumi, temveč se bo morala ukvarjati z njim tudi policjska in sodna oblast.

Med poznavalci planinstva in smučarskega sporta je že od vsega početka vzbudilo precejšnje začudenje tudi dejstvo, da se smučarska tekma prireja pod okriljem podružnice SPD. Tudi oddaljenemu opazovalcu utegne biti znano, da naši planinci na svojih zborovanjih in v svojih spisih stalno poudarjajo, da SPD ni ni-

kakšna sportna organizacija in se po svojem duhu in po svojem poslanstvu od takšnih organizacij bistveno razlikuje. Ko se je v zadnjih letih tako na široko razmahnila zimska turistika, bi se kakšnemu laiku sicer utegnile zabrisati meje med nalogami planinstva in sporta, društva sama pa so ta področja zmerom strogo razmejevala in sportne prireditve v gorskem snegu so zmerom pripadale kompetenci Zimsko-sportne zveze. Tekma pod Storžičem predstavlja v tem pogledu karakteristično osamljen primer, ki mu je prav zaradi tega treba posvetiti najstrožjo pozornost. Zastopnikom reševalnega odseka SPD, ki se z ostalimi tovariši mude pri reševanju trupel izpod belih ruševin, bo pripadla naloga, da preiščejo tudi vse važne okoliščine, v katerih je do tekme in do katastrofe prišlo, in glavni odbor SPD bo moral poskrbeti za ukrepe, ki bodo v bodoče za zmerom preprečili podobne nesreče v gorah. Nocoj se je setal na svoji seji tudi odbor osrednjega društva SPD v Ljubljani, da od svoje strani prouči ves primer in da nekaj stvarne pobude za sklepe, ki naj bi jih potem

Smrt pod plazom na Okrešlju

Ponesrečenka je Hermina Brixova iz Gradca

Celje, 31. marca. Kakor smo včeraj na kratko sporočili, se je velikonočni ponedeljek pripetila tudi na Okrešlju nesreča radi snežnega plazu. V zadnjih dneh je telefonska zveza s Solčavo prekinjena, ker je sneg potrgal žice, zato smo dobili kratko obvestilo šele danes s celjskim avtobusom.

V Frischaufovem domu na Okrešlju je preživela praznike družba petero ljudi, katerih prihod je še pred prazniki javil mariborski odvetnik dr. Fran Pichler z opazko, da so inozemci, starejši gospodje in ena dama.

Ti turisti so se v ponedeljek okrog 13. vračali z Okrešlja proti Logarski dolini. V žlebu nad slapom Savinje (komaj kakih 15 minut pod Frischaufovim domom) jih je presenetil snežni plaz, ki je spozel s poboja izpod Mirle gore. Štirje turisti izmed katerih je plaz enemu odnesel smučke in nahrbtnik, so se v zadnjem trenutku umaknili, snežne mase pa so zajele, odnesle s seboj in zasule gospodjo Hermino Brixovo, doma iz Gradca.

Tovariši ponesrečenke so pozvali pomoč. Še pred večerom je začela iskati po nesrečno reševalna skupina pod vodstvom osebika Frischaufovega doma Jake Robnika. Sočevalo so: Miha Plesnik, vodnik in član reševalne službe SPD, nadalje Franc Plesnik, Jože Tisovnik, Janež Žebot, N. Lovretič, Janež Logar, Franc Logar, Jurče Logar in dva druga reševala.

Temna noč, pa tudi nevarnost grozečih plazov je delo ustavila, pač pa so reševalci nadaljevali z iskanjem v torek ob pol-

glavni odbor uveljavil za vse podružnice. Praksa, ki so jo vse edine SPD izvajale že doslej, naj bi dobila tudi sankcije v pravilih: podružnice SPD, ki so bile doslej vključene v Zimsko-sportni zvez, naj bi nemudoma izstopile in naj bi se v bodoče nikoli več ne lotevale prireditev, ki imajo kakorkoli sportni značaj.

A ko smo že pri granju nekaterih usodnih podrobnosti, ki so devet mladih življenj zagrnile v beli grob pod Škarjevim robom, naj opozorimo še na nekatere nič manj težke pogoje, ki so bile gotovo do neke mere krive, da ponesrečenec ni bilo več mogoče rešiti. Nekaj minut po 12. je plaz devetorico podsilil in ob 14. je bil glas o nesreči v Trzinu. Bilo je pač časa dovolj, da bi prva smotno opremljena reševalna ekspedicija lahko prispejala pod Storžič že do noči, pa čeprav bi bilo treba reševalce vabiti iz Ljubljane in z Jesenic. Toda videti je, da pri odgovornih čimurjih v Trzinu ni bilo pravega smisla za resno trenutka ne plemenite pripravljenosti za skromne gnotne žrtve, ki bi fantom pod Storžičem lahko pomagale nazaj v življenje. V Ljubljano je vest o katastrofi prišla menda samo po vneti nekaterih zasebnikov, ki so iz najprimitivnejšega človečanskega čuta smatrali za svojo dolžnost, da alarmirajo javnost in skličejo ljudi na pomoč. Tudi zavoljo tega, ker se instance niso čutile poklicane, da vzamejo iniciativo resno v roke, je pod belo rušo ob Škarjevih pečeh za zmerom tako tragično ugasnilo devet življenj.

Rešitev iz velikega plazu na Peci

Maribor, 31. marca. V vrsti številnih nesreč na planinah med velikonočnimi prazniki je beležiti tudi snežni plaz, ki je na Peci zajel skupino mariborskih smučarjev. Na velikonočni ponedeljek ob 12. se je namreč podala skupina mariborskih smučarjev, med katerimi je bila tudi neka dama, iz Uletove koče, vračajoč se v dolino. Nekako na sredini poti pa je nenadno zgrmel proti dolini ogromen snežni plaz, ki je potegnil s seboj znanega mariborskega nogometaša vratarja Evalda Korena in sina hranišničnega ravatelja Rudolfa Polaka iz Maribora.

Korena je plaz najprej zajel in ga potegnil s seboj v dolino kakšnih 100 m. Korenu pa se je z naporom vseh sil posrečilo, da se je vzdržal na površini in bi bila katastrofa najbrž neizogibna, če bi ne bil v zadnjem trenutku zagrabil za

o prelubem sv. Lenartu, ki ima majkeno faro pa mnogo deklet. . . Kaj je s televizijo, mo je vprašujete. Ne, te pa ni bilo na razstavišču, marveč v poštenem uradu sredi Lipskega. Za tri in pol marke ste lahko govorili tri minute z Berlinom in pri tem občudovali svojega prijatelja živnega na podobi. Če niste imeli znanca v Berlinu, se je tam stavil na televizijsko poštni uradnik, da se je z vami uspešno pogovoril. Prav gotovo, poštni urad v Lipskem je s televizijo napravil zelo dober posel.

In kemija? Da so bili na ogled okusni modni izdelki iz svile, napravljene iz mleka, in da so Nemci s stekleno nitjo ustvarili še marsikaj praktičnega, to utegne zanimati dame. Toda posebno pozornost je zaslužil majhen, a zelo lično zgrajen paviljon »Venditor«, ki ga je postavila tovarna umetnih snovi iz Troisdorfa pri Kelmoraju. Temu podjetju pritiče velika naloga, da ob prizadevanju Nemčije po avtarkiji ustvari mnoge nove snovi, za katere Nemčija nima surovin. Tovarna je ustvarila presenetljive novosti, ki niso navedene, marveč resnično nove tvorbe, ki bodo v marsikaterem pogledu izpremenile sliko nemških stanovanj in podjetij ter skušale prodreti tudi na zunanji trg. Tovarna v Troisdorfu je zrasla v zadnjih letih v velepodjetje, okrog katerega je nastalo celo novo delavsko mestec. Trolltan, pollopas, mpolam, trolltut, trolltax, lignofol — tako se glasi skrivnostna, var-

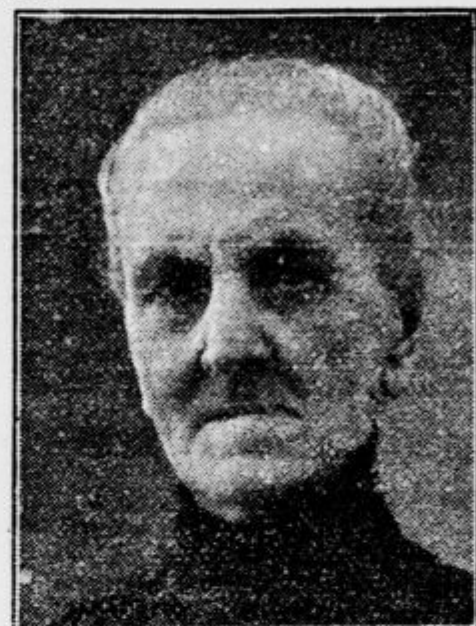
IZPUŠČAJE, PRIŠČE

in razno
KOŽNE NEČISTOSTI
pri dojenčkih, otrocih in odraslih odstranjuje uspešno
BABYMIRA CREME
Dobiva se za ceno Din 10., v lekarnah in drogerijah

neko drevo in si tako rešil življenje. Nevarnost za Polaka ni bila tako velika, ker ga je plaz zasul le do višine prsi, tako, da se je lahko sam izmotal iz nevarnega položaja. Ostali člani skupine so bili nekoliko zadaj, tako da jih k sreči ni zajel plaz, ker bi sicer lahko bila katastrofa neizogibna. Ostalo pa jim je precej strahu po dogodku, ki so mu bili priča.

Umrla je najstarejša Ljubljanka

Ljubljana, 31. marca. Danes popoldne so izpraznili mrtvašnico na Vidovdanskim cesti spremili k Sv. Križu najstarejšo Ljubljanko in obenem najstarejšo prebivalko zavetišča Sv. Jožefa. K počitku je odšla ga. Terezija Rantova, ki bi letošnje poletje dopolnila 96. leto. Gospa Terezija se je rodila 30. junija 1841. posestnikinja Janezu Pšenici in njegovi ženi Miri, rojeni Bečevci v Koroški Beli. Poročila se je 17. januarja 1864. z bivšim osebnikom graščine Loke g. Primožem Rantom, ki je umrl 26. januarja 1894. v Škofji Loki, v starosti 85 let.

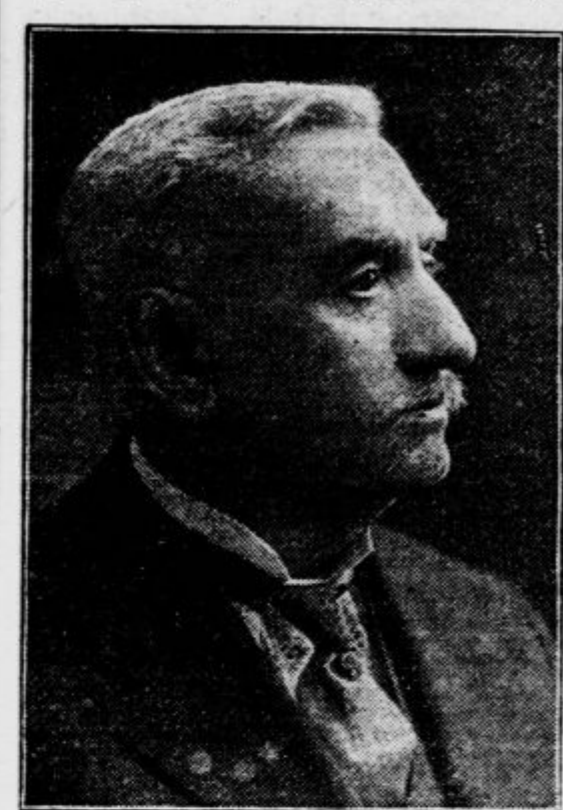
Sivočrta žena je bila mati pokojnega slovenskega župnika v Kairu iz poznije splošno znanega priljubljenega vojnega superiorja Huberta Ranta ter ge. Celestine Franchetijeve, soproge uglednega obrtniškega organizatorja in brisavskega mojstra v Ljubljani. V visoki starosti ni bila osamljena, njena sestra v Koroški Beli šteje 93 let. Vse do nedavnega se je pokojnica dobro spominjala mladih let, ni pa mogla več slediti dogodkom današnjih dni. Se posebno se ni mogla navaditi na novi denar. Seveda, saj je svoj čas plačevala deklar po 3 goldinarje na mesec in jih je za božič nagradila s parom čevljev, pa so ostale pri hiši po 10 let in še dalje. Viroka leta so ji vzel vid in sluh, telesno pa je šele zadnji čas povsem cpešala in se zdaj mirno preselila v večnost.

Frank Sakser

Ljubljana, 31. marca. Davi je umrl v št. Vidu nad Ljubljano g. Frank Sakser, ki si je postavil trajne spomenike svojih sposobnosti, svoje neumorne delavnosti in svoje dobrotljivosti med našimi rojaki v Ameriki in tudi v svoji stari domovini. Dosegel je visoko starost 83 let in vse njegovo življenje je bilo posvečeno požrtvovalnemu delovanju ki je tesno zvezano z našim izseljenškim življenjem v Ameriki.

Frank Sakser se je v Ljubljani v Narodni tiskarni učil tiskarske obrti, potem pa se je podal v Ameriko. V tujni je odlično uveljavil svoje sposobnosti. V raznih poklicih se je udeleževal, naposled pa je v New Yorku ustanovil svojo banko in temu podjetju pridružil še lastno tiskarno, v kateri je začel pred 45 leti izhajati slovenski dnevnik »Glas naroda«, ki zavzema še danes ugledno mesto med časopisjem naših rojakov v Zedinjenih državah. Ne samo kot podjetnik, temveč tudi kot človekoljub se je g. Fran Sakser zasluženo udeleževal z največjo požrtvovalnostjo pa je skrbel za revne rojake v stari domovini. Bil je med najuglednejšimi delavci »Yugoslawe Reliefac-

ki je po svetovni vojni priskočil rojakom na pomoč. Izdatno pomoč je naklonil tudi najrevnejšim rojakom-slepem in v prvi

vrsti se je treba zahvaliti njegovi požrtvornosti, da je bil nabran sklad od pol milijona dolarjev za dom slepcev v Ljubljani. Leto 1926 pa je bil g. Sakser med prvimi, ki so se spomnili poplavljenec v stari slovenski domovini. Rdečemu križu v Ljubljani je poslal izdatno pomoč v znesku 200.000 Din. Ko je prihodnje leto obiskal Ljubljano, ga je Rdeči križ odlikoval s svojim najvišjim odlikovanjem velikim križcem. Izročev odlikovanja Rdečega križa je bila združena z lepo počastitvijo zaslužnega rojaka.

Pred leti je g. Frank Sakser prepustil svoja podjetja v Ameriki svojemu sinu ter se s svojo sestro naselil v št. Vidu nad Ljubljano. Kupil si je hišo ter se pečal z vrtnarstvom in sadjarstvom. V stari domovini mu je usoda naklonila srečno jesen življenja. V visoki starosti je bil čil in ga bolezen ni dolgo mučila. K večnemu počitku ga bodo položili jutri v četrtek, 1. aprila ob 17. na pokopališču v št. Vidu.

Plemenitnemu pokojniku bo doma in med rojaki v Ameriki ohranjen časten spomin.

Cigani nad orožnike

Ptuj, 30. marca. Poročali smo o velikih vlohni, ki so bili izvršeni na Dravskem polju, dalje v Halozah in v Slovenskih gorah in še na raznih drugih krajih dravske in savske banovine. Dosedanj preiskave so dognale, da se škoda ceni na 150.000 do 200.000 din. Naposled so orožniki vendar prišli na sled zelo zapleteni tatinski organizaciji. Februarja je bilo vlomljeno na več krajih v Halozah; v Pacenju pri posestniku keguli so vlomili odnesli za 9000 din plena.

Orožniki so kmalu po vlovu v Pacenju aretirali v Račah neke cigane. Pri zaslišanju so dognali, da so v tatvine zapletene tolpe iz raznih krajev, nakar so orožniki izvršili preiskave v okolici Murske Sobote, Čakovca, Tišine, Borejščana in Ivanca. Pa tudi cirkovski cigani so bili v zvezi s tatovi. Velika organizacija ciganov je dobro funkcionirala, k uspehom pa jim je tudi pomagala precej dobro razpazana zveza odjemalcev, ki so blago odkupovali in cigane pripravljali na vedno nove vlohe. Glavni odjemalci so bili, kakor se čuje, tudi ugledni posestniki v Prepoljah na Dravskem polju. Tu so se izvršile velike preiskave, ki so rodile nepričakovan uspeh. Eden izmed posestnikov, ki je bil velike količine plena odkupil, pri njem so izkopali dva velika zaboja je nameraval v bližnjem času odpreti trgovino.

Orožniška patrulja, ki je venomer na delu, je v temni noči na veliki četrtek trčila v bližini Dornave na cigansko tolpo, ki je gotovo bila na poti v Prekmurje. Cigani so začeli bežati, toda iz precejšnje daljave blizu železniške čvavnice št. 16, so začeli na patruljo streljati z lovskimi puškami. K sreči niso nikogar zadeli. Nato so pobegnili v gozd, kjer jih orožniki zaradi teme in megle niso mogli zasledovati. Tako se je drznim ciganom posrečilo pobegeti.

tropa. Dobro premišljeno: poslanika Ribbentropa iz Londona v Lipsko, pred številne povabljenе tuje, gospodarstvenike, politike, novinarje. Lipski Kristallpalast služi zabavi in razvedrilu. Ima varieté in veliko restavracijo, ima pa tudi največje zborovalno dvorano. Alberthalle. Kdor se nikoli ni bil priča nacističnih parad, si je ta večer lahko ogledal, kako gre ta reč. Dolg spahil mož ob SA in SS po hodnikih, v dvorani vse naokrog po galerijah tisočglava množica, ki je plačala vstopnino, v areni prostor za povabljenec, nad govorniško tribuno pa kakor zbor očakov in prerokov sami zaslužni možje pokreta v rjavih srajkah. Godba SA pod tribuno udarja koračnice. Zunaj zadonijo povelja, godba zaigra pozdrav, desnice se iztegnijo, skozi dvorano stopa na tribuno poslanik Ribbentrop v črni uniformi s številnim spremstvom. »Volja po svetovnem gospodarstvu je deviza tega večera. Poslanik Ribbentrop govori celo uro. Brez velikih zanosov, lepo umerno in gladko, pod izbrano silko gospodarskih prizadevanj sedanjega režima. Zlasti proti koncu ga množica neprestano prekinja z odobravanjem. Razen njega izpolniti program tega večera še dva govornika. Prvi nekoliko dolgočasen, suho stvaren, drugi za zaključek nekoliko demagoški, duhovit in zabavljiv, da užiga dvorano. Potem konča: ta mora po starem pravilu vselej biti najbolj učinkovit. Manifestacija se konča s trikratnim »Sieg-Heil« na čast Führerju,

Pogled v Nemčijo

3. Na velesejmu, na manifestaciji, na koncertu v Lipskem

— Kje so moji inženjerji? —
In pa:
— Zlaj zagrabimo prvi milijon brezposelnin! —

Tako je Hitler pred štirimi leti zavrtel kolo nemške industrije. Šest milijonov brezposelnih je takrat čakalo na delo in kruh. Dvanajst milijonov delovnih ur je dotlej šlo leto za letom v izgubo. Danes so v Nemčiji še vedno trume brezposelnih. Toda porazgubljene so med delovno množico in preskrbljene s podporami. Nikdo v Nemčiji ne strda — s tem se najbolj ponašajo — in izven industrije so našli celo vrsto možnosti, da bi zaposlili še poslednje brezdelne roke.

Letošnji velesejem v Lipskem je moral pred svetom pokazati, kako se je dvignila nemška produkcija v štirih letih Hitlerjeve vladanja. Velikanske so bile priprave. Priznati pa je treba, da mogočena reklama ni varala in da je posestnik resnično dobil širok vpogled v nemško tehnično ustvarjanje. Prav posebno pa je tudi lahko spoznal ali vsaj zaslužil, kaj se na skrivnem snuje v nemških laboratorijih.

Šestnajst tisoč strojev od najmanjših do pravcati gigantov so spravili na prostano razstavišče, katerega glavna os te-
* * * * *
* * * * *

rodov. Komur je bil čas za ogled le kratko odmerjen, se še malo ni pomudil ob poljedelskih in drugih vsakdanjih strojih, razpostavljenih na prostem, po tratah. V ogromnih paviljonih pa je morda postal na galeriji, da kolikor moč, v celem zajame sliko dinamične, simfonije neskončnega brnenja in nezasišane ritma. Velicina orjaških strojev, motorjev in turbin ni bila napravljena zgolj za ogled, marveč po naročilih iz raznih daljnih krajev, zlasti iz Južne Amerike. Tako je hotela Nemčija neposredno tudi manifestirati, kako si osvaja tržišča onkraj oceanov.

Toda poleg Dieslovih motorjev, ki so dan za dnem peli svojo hrumečo pesem z močjo 1500 HP, so se našle na lipškem velesejmu tudi prikupne tihle idile. »Zidajte s steklom in celuloidom!« se je glasil poziv modernega stavbarstva. Postavljena je bila ljubka hišica iz stekla, opremljena pa s celuloidom. Ali pa: »Keramika naj vam pomaga ustvariti dom!« In vstopili ste v prijazno vilo, zgrajeno iz samih rjavih keramičnih delov vse do poslednjega umivalnika. Plinarne so na najučinkovitejšje načine kazale uporabnost plina v obrti, industriji in gospodinjstvu. Fotoamatjerji so se imeli nagledati novih Robotov in zlasti še barvanih fotografij! Vnetim poslušalcem gramofonov in radija se je med zmedo nemških slagerjev veselo oglašala na uho tudi slovenska, zdaj menda že mednarodno uveljavljena himna ljubljanskih gospodičen iz Mladike: namreč tista

Domače vesti

* **Čenjenim naročnikom.** Včerajšnji številki smo priložili polonožice za one gg. naročnike, ki prejemale list po pošti in jim je naročnina potekla. Prosimo jih, da jo vplačajo za april ali po možnosti takoj za 11. četrtno leto in sicer zaradi poslovnega reda v upravi že prve dni meseca. Ker je prvo četrtno leto poteklo, prosimo morebitne zaostankarje, da poravnajo tudi dolg, da ne zgube pravice do »Jutrova« ne zgodnostnega zavarovanja. Zavarovalnica »Jugoslavija« ni namreč dolžna izplačati zavarovalne vsote 10.000 Din svojem posrečencu, ki je več ko 14 dni zaostal na naročnini. Opozorjamo tudi cenjene naročnike, da pošte ob nedeljah lista ne dostavljajo, pač pa ga more vsakdo dobiti na poštenu uradu od 9. do 11. ure dopoldne. Uprava »Jutra«.

* **Kongres geodetov** je bil v torek odprt v Sarajevu ob udeležbi 200 delegatov stanovske organizacije iz vse države. Iz poročila glavnega tajnika je razvidno, da šteje organizacija geodetov in geodetov okrog 1.200 članov. Na kongresu so razpravljali tudi o načrtu zakona o pooblaščenih inženjerih in o raznih intervencijah glavnega odbora organizacije zaradi tega zakona. Po predavanju inž. Kostića je bil kongres zaključen.

* **Ispit za pooblaščen inženjerje** so napravili pri ministru za gradbo inženjerji gg. Hribar Boris, Kraut Bojan in Zupan Boris, vsi iz Ljubljane. Čestitamo!

* **Podpornemu društvu za gluhe** mladino je daroval g. dr. Anton Mejač, odvetnik v Ljubljani, iz neke pravde znesek 100 Din, višji revident v pok. g. Fran Blažon in soproga pa znesek 50 Din. Plemeniti prijateljem naših gluhih sirot najpriležna hvala!

* V 15 vaseh 35 požarov. V Bosanski Krajini se v zadnjem času kar vrstijo nevarni požari. Pred dnevi je precej takih nevarnih požarov vihar in so takrat zgoreli tudi veliki gozdni nasadi. Škoda v gozdovih znaša pol milijona. V zadnjih dneh je v 15 naselbinah že 35krat gorelo. Popolnoma je uničenih 16 kmetijskih domov in še več gospodarskih objektov. Revno prebivalstvo trpi ogromno škodo.

* **Nevarne poplave.** V velikonočnih dneh je Dunaj z vsemi svojimi pritoki narasel je pri Zemunu širok zdaj 9 km. Begej je poplavljal vse pašnike okrog Petrovgrada Tisa je prodrla v Tital ter se razlila po glavnih ulicah. Zdaj so tam pod vodo zemljišča na razdaljo 25 km. Pri Bečeju je Tisa široka 5 km. Veliko polje Lutovo je poplavljen in so morali iz naselbin evakuirati ljudi in živino. Pod vodo so tudi velika zemljišča okrog Pančeva. Naglo narašča tudi Sava in ob Bosanski Gradiski do Broda so pod vodo veliki kompleks zemljišč. Iz nekaterih naselbin so se morali prebivalci izseliti in za prvo silo so jih zdaj v Brodu nastanili po vagonih. Reka Česma se je letos že tretjič izlila iz svoje struge ter poplavlja velika področja. Nekateri vasi so morali prebivalce zapustiti, ker je voda dosegla višino 2 m. V drugih vaseh, kjer voda ni tako visoka, pa primanjkuje ljudem in živini pitne vode, ker je v vodnjake udrila blatna voda. Temeljnita regulacija reke Česme je najvažnejše vprašanje za velik okoliš.

* **Dijanje ljubosumnega moža.** V vasi Mikanovcu blizu Vinkovcev je ljubosumnost povzročila strašno krvavico. Kmet Josip Prokepec je streljal na svoje sosede, dokler mu ni pošla municija. Obležalo je 14 ranjenec in so štirje tako hudo ranjeni, da je malo upanja na okrevanje. Prokepec se je nedavno vrnil iz ječe, kjer je bil dve leti zaprt zaradi uboja. Pričelši domov je slišal, da se mu je žena med tem časom izneverila in da je ljubimkalo z mnogimi sosedi. Mož je ženo strašno pretepal in v mukah mu je potrdila vse, kar je od nje zahteval. Da bi se rešila mruk mu je, čeprav v mnogih primerih nedolžna, kar po vrsti naševala imena sosedov, ki naj bi bili njeni ljubimci. V neki hiši se je na velikonočni ponedeljek gostila večja družba vaščanov. Prokepec se je oborožil s puško in z revolverjem ter se postavil na stražo pred hišo. Ko so se vaščani zvečer razhajali, je kar na alejo v svoj besnosti razhaljal med nje.

* **Pri zaprtju in motnih v prebavi** vzemite jutri na prazen želodec kozarec naravnega Fran Jožefove grenčice.

* **Tovarna JOS REICH** sprejema mehke in škrobno perilo v najlepšo izdelavo

Iz Ljubljane

* **Pavel Francaljski,** bolgarski gost slikar, bo imel odprto svojo umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu zadnji dan v petek. Vabimo vse, da si prireditev pred zaključkom še ogledajo.

NAŠ ŠLAGER!

Filme in fotoaparate skrajno znižali in sicer:

Cadet Box
vel. 4,5 x 6
s tremi filmi

samo Din 99.—

Baby Brownie Din 96.—
Jiffy Din 150.—
Balda ali Kodak z opt. 1:6,3 Din 324.—
Balda z opt. 1:4,5 Din 420.—
Balda Compur z opt. 1:4,5 Din 810.—

Foto Tourist LOJZE ŠMUC
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 3

* **Sopranistka Anita Mezetova** in pianist Pavel Sivje koncertirata drevi ob 20. v velikih filharmoničnih dvorani. O koncertnem nastupu siane pevke gđ. Mezetove smo poročali že večkrat, danes pa se ozremo na spored, ki ga bo odigral pianist Sivje. Na koncertu imamo Busonijev predelavo dveh Bachovih skladb in prav Busoni je znan kot najboljši prireditelj del odličnega mojstra za klavirsko igro, saj je bil sam znameniti pianist, pedagog in dirigent. Dalje igra g. Sivje dva poema dusekga skladatelja Skrijabina, ki spadata med poslednja njegova dela in sicer poem »Maska« in »Oduševnost«. Na tem koncertu pa se tudi poklonimo manom pravkar preminulega poljskega skladatelja Szymanovskega. G. Sivje nam zaigra njegovo »Seherazado«, ki je pisana v orientalskem slogu in spada v srednjo stvariteljsko dobo slavnega poljskega mojstra. Tako nam bo nudi koncert poleg prelepih pesmi in arjev v odlični izvedbi gđ. Mezetove tudi nekaj klavirskih skladb iz izvedbi Pavla Sivje, ki je priznan naš pianist. Na koncert opozarjamo, sedeži v knjižarni Glasbene Matice.

Modni salon
ANKA PUČNIK
SELENBURGOVA UL. 1.

Izgotavlja obleke vseh vrst po najnovejših pariških in dunajskih modelih.

* **Zora Zarnikova** je vedno sprejeta z največjimi simpatijami, saj je gđ. profesorica znana povsod, kjer je nastopila kot odlična naša pianistka. V Ljubljani nastopi v ponedeljek 5. t. m. na čelo koncertu, ki ga izvaja skupno s čelistom Bogom Leskovičem. Čeprav umetnica samo spremlja sodelovanje v navadnem pomenu besede, temveč je njena igra prava umetnost, ki stopa prav tako v ospredje kakor instrument, za katerega so v glavnem pisane melodije. Oba umetnika — čelist Leskovič in pianistka Zora Zarnikova sta naša rojaka, zato še prav posebno opozarjamo na njih nastop v ponedeljek ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Vstopnice dobite v knjižarni Glasbene Matice.

* **Občni zbor Zveze gospodinj** bo 15. t. m. ob 16. v društvenih prostorih, Gradišče 14.

* **Vsogojni večer za starše** bodo v tednu po belj nedelji, od 5. do 10. aprila, vsak dan ob 20. na osnovni šoli v Spodnji Šiški. Namen teh večerov je, da seznanijo starše z važnimi vprašanji duševnega življenja telesne rasti in vzgoje otrok, ki jim žrtvujejo v ljubljene svoje življenje in delo, a jih čisto pre malo poznajo, da bi jim mogli nuditi prave vzgojne pomoči v razvojnih težkočah in nevarnostih. Tečaj v obliki predavanj in prostih razgovorov priredi »Pedagoško društvo« v Ljubljani. Predavanja bodo v naslednjem redu: 1.) O bodočnosti naše mladine (prof. Čopić Venteslav); 2.) Govorne težkoče mladine (strokov. učitelj gluhoonemnice Maj Vilko); 3.) Duševni razvoj mladine (prof. Černež Anica); 4.) Telesno razvojne težave in nevarnosti mladosti (zdravnik dr. M. Franta); 5.) Vzgojne težkoče rodbine in doma (prof. dr. Goga Stanko); 6.) Kaj plovila na šolski uspeh in neuspeh (prof. dr. Ozvald Karl). K udeležbi so iskreno vabljeni starši in prijatelji mladine!

* **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov** — sekcija Ljubljana vabi na XVIII. redni letni občni zbor, ki bo v petek 16. t. m. ob pol 20. v društvenem lokalu v Ljubljani, Kongresni trg 1 - II.

* **Društvo »Tabor«** Drevi ob 20.30 članski sestanek v komični predavalnici realke v Vegovi ulici. Na dnevnem redu so društvene zadeve in predavanje prof. Filipa Terčelja o temi »Križa idealizma«. Prijatelji društva vabljani! — V soboto 10. t. m. bo nastopil društveni pevski zbor z vokalnim koncertom z bogatim skrbno izbranim repertoarjem. Prijatelji lepe pesmi naj ne zamudijo te prilike! Koncert bo ob 20. v dvorani Trnovskega doma v Gregorčičevi ulici.

* **Poroča.** V ponedeljek sta se poročila v trnovski cerkvi gđ. Matilda Živec in g. Frane Hudač, poljski nadzornik. Mladinca zakonca vso srečo.

* **Kdo je papa?** To vprašanje sproži le, pa plealka Loulou, ki se nenadoma pojavi z Bichonom v bogati rodbini tvorničarja Fontangesa. Kdo je kriv vseh teh zadržev? Nadobudni sinko, dobeli ženit domače bikerje, Christiane, uslužni tinitik Augustin ali Fontanges? Kako se razplete ta vzor. hoste videli v soboto in nedeljo ob 20.15 na šentja kobešem odru, kjer uprizaro izvrstno in zabavno veselozro »Kdo je papa?« (Bichon).

ZARADI VELIKONOČNIH PRAZNIKOV I Z I D E »DRUŽINSKI TEDNIK« MESTO V ČETRTEK, V PETEK 2. t. m. JUTRAJ.

* **Tradicionalna elitna prireditev s plesom** ljubljanskih konservatoristov bo 10. t. m. v vseh prostorih Kazine. Društvo je zaprosilo za pokroviteljstvo N. Vis. kneza Pavla. Prosimo druga ljubljanska društva, da ne bi prirejali na ta dan večjih prireditev.

* **Družabni večer** Sokola Ljubljana: Siska. Drevi ob 20. prireditelji Siskol za svoje članstvo in za po njem vplelane goste družabni večer s plesom, na katerega vse bralce vabimo. Vstopnine ni.

* **Mikana družabna prireditev** bo v soboto ob 20. pri Mikloš: družabni večer Društva prijateljev Slovenskih gor. Geslo dneva je: Prički vkup, tako dobro došli so tudi drugi. Spored obsega razne zabavne točke. Priidimo!

* **Združenje trgovcev** v Ljubljani sklicuje za četrtek 8. t. m. ob pol 8. zvečer v prostoru Trgovskega doma občni zbor Pomolnikškega zbora. Dnevni red: poročili predsednika združenja in zaslopnika Pomolnikškega zbora, sprejetje novih pravil, slučajnosti, Trgovski sodniki se vabijo, da se obnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

* **Občni zbor moške in ženske šentpeterske podružnice** Društva sv. Cirila in Metoda bo v soboto 3. t. m. ob 20. v prostorih gosline Zupančič, Jegličeva c. 15. Iskreno vabljeni vsi rodoljubi in rodoljubkinje!

* **Sokolsko društvo Ljubljana-Siska** priredi jutri v petek 2. t. m. ob četrta na 21. predavanje: »Razvoj gledališča«. Predaval bo predavatelj ZKD g. Šest Osep. Po predavanju film »V zlatih okovih«.

* **Turnji tečaj SPD** je zaradi sedanjih snežnih razmer preložen na čas od 11. do 18. t. m. Prijave sprejema SPD v Ljubljani.

* **Bulet »Rio«** v Selenburgovi toči izvrstno zagrebško pivo črno in belo, vedno sveže! Vrček 4,50 Din.

Iz Celja

* **Umrljivost.** V marcu je umrlo v Celju 37 oseb (nasproti 38 v lanskem marcu) in sicer 19 v meslu in 18 v javni bolnišnici.

* **Zrtve napadalec.** Ko se je vračal 25-letni Ivan Verdev iz Studenc pri Veliki Pirešici zvečer iz gostilne, ga je napadel nek moški, ki ga udaril z drogom in ga močno poškodoval na glavi. V ponedeljek je nek fant s Tinskega pri Zibiki v prepriju udaril 25-letnega posestnika goveda sina Franca Mrzka s Tinskega z ltrsko steklenico po glavi in ga hudo poškodoval. Istega dne je nek trgovec z živino iz Kozlega v Vitaniu napadel 21-letnega Antona Založnika iz Sp. Dolice pri Vitaniu in ga zabo del z nožem v desno roko pod komolecem. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Kreutzerjeva sonata...
e— Samo nekaj dni je še do žrebanja drž. razredne loterije, zato se takoj nabavite srečke v podružnici »Jutra« v Celju.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 vefilm »Večna maska« s Petrom Peterseom in tednik, ob 18.30 matineja: »Vojni poročevalci«.

KINO METROPOL, danes ob 16.15 in 20.30 »NOC S CESARJEM«. — Ob 18.15 »OSAMLJENO SRCO« (Ave Marija). — Predstava po znižanih cenah.

Iz Maribora

* **Novi poveljnik 32. topniškega polka.** Te dni odpotuje na svoje novo službeno mesto v Boko Kolosko vršilec dolžnosti poveljnika topniškega polka, podpolkovnik Maksim Erič, ki si je v nacionalnih krogih mariborskega prebivalstva stekel mnogo simpatij in spoštovanja. Za poveljnika 32. topniškega polka je imenovan polkovnik Hilar, ki je svojčas že služboval v Mariboru in ki si je v svojem korektnem nastopu pridobil priljubljenost v vseh krogih nacionalnega Maribora. Odhajajočemu poveljniku M. Eriču želimo na novem službovanju nemotu čim lepših uspehov.

* **Deset let upravnika pošte Maribor 2.** Danes praznuje inšpektor g. Anton Klemenčič desetletnico, odkar je upravnik kolodvorske pošte v Mariboru. Že zgodaj je zavzel v svoji uradniški karieri odgovorna mesta. Poštna uprava ga je določila že pred svetovno vojno, da je pripravil kandidate v pošto-uradniških tečajih za uradniški poklic. Ob prevačni dobi je bil slavljence pomočnik generala Maistra in predsednika Narodnega sveta dr. Verstovška. Kolodvorska pošta pod njegovim vodstvom uspešno napreduje. Slavljence ne zamudi nobene prilike, kjer je treba kakega izboljšanja. Omenjamo tu samo preureditev uradnih prostorov in ureditev blagajniškega poslovanja. Poznamo ga kot tihega in skromnega delavca svojih načrtov nikoli ne obeša na veliki zvon, zato zasluži njegovo delo, da ga tembolj cenimo. Slavljence je dal pred šestimi leti idejo za ustanovitev poštarskega doma. Svojem podrejenim uslužbencem je dober in pravičen predstojnik. Njegovo priljubljenost je potrdila sinočnja navzočnost osebja pošte Maribor 2., ki je privedlo svojemu upravniku skromno slavnost pri »Baloncu«. Slavljence na čast so bile izrečene lepe naričnice. Med govori je izgrala poštarska godba. Slavljence želimo, da bi vodil kolodvorsko pošto z uspehom še mnogo let!

* **Spored predavanja prof. L. M. Škerjanc** v Ljudski univerzi 2. aprila obsega skladbe novejših francoskih skladateljev Debussyja, Fauréja, Sévériera, Milhanda in Ravela. Ta imena predstavljajo izbor najboljših francoskih skladateljev novejšega doba, od katerih sta posebno slavna dostale Debussy in Ravel. ki sta gotovo najbolj znanih komponistov, kar jih je novejši čas pridelal. Prof. Škerjanc bo izvajal skladbe navedenih avtorjev, ki v Mariboru in deloma v vsej Jugoslaviji doslej še niso bile javno izvajane ter bo obenem v predavanju postal pregled o stanju francoske klasične glasbe v novejšem času.

* **Priredilsko društvo** sporoča, da je g. Petkovski Viktor, profesor realne gimnazije v Mariboru, društveni poverjenik za Maribor. Člani in naročniki »Proletar« ter »Priredilskih razprav« doka pri njem vsa potašila in plačajo lahko tam članarino, naročnino itd.

* **Slovensko obrtno društvo** vabi obrtnike k udeležbi velikega občinskega tabora v Ljutomeru, ki bo od 3. do 5. aprila. Udeleženci se naj takoj prijavijo v pisarni Obrtnega društva v Mariboru Vetrinjska ulica 11/1. Ob zadostnem številu udeležencev bo društvo naročilo avtobus za nedeljo 4. aprila. Vožnja z avtobusom bo štala 55 Din. Odhod iz Maribora, hotel »Orla«, ob 7. zjutraj.

* **Hotel »Orla«** odprta danes svoji kabineti in variote. Izbirni rodbinski inštitutni program: znani tečaj »3 Lopinge« in čarovnik-Furionist Mr. Wendland.

KINO IDEAL
DANES! DANES!
KAREL MAY
»Skozi pustinjo«
Pustolovni film, poln napetosti in romantične orientja
Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri.

Iz Kranja

* **Poleg vinske razstave** bo na gasilskem večeru v soboto zbuvalo največje zanimanje zbiranje treh dobikov med katerimi je prvega naklonila uprava zdravilišča Slatina-Radenci v obliki 7 dnevnega brezplačnega bivanja v letovišču Slatina-Radenci z brezplačno voznino tja in nazaj. Vsak od treh dobikov pravega namreč poleg pesniške prirediteve preme namreč poleg spoznanja še listek s tekočo številko obiskovalca. O polnočnem odmoru pa bodo skovalce. O polnočnem odmoru pa bodo nadzorstvom oblasti izrečane 3 številke: med katerimi bo prva odločala za Slatino Radenci. Občinstvo opozarjamo, da letke dobro shrani.

Iz Zagorja

* **Mezdno gibanje rudniških apneničarjev.** V petek popoldne je bil v kinu »Triglave« dobro obiskan sestanek apneničarjev, ki so zaslojeni pri apneničarski Trboveljske premogokopne družbe. Na sestanku sta med drugimi poročala tudi tajnik ZRJ g. Arh in tajnik JSZ g. Rozman iz Ljubljane. Gre za novo kolektivno pogodbo. Kakor znano se je apneničarjem toliko znižal zaslužek, da se komaj preživljajo. Ker je delo apneničarjev sezonsko, torej delajo le izvestne mesece, je za nje veliko vprašanje, s čim se naj poleg preživljanja, ker si ne morejo nje prihraniti. Zagotoviti bi jim bilo treba stalen zaslužek po sezoni. Kot sezonskim delavcem pa jim gre višja meza kakor drugim. Upravičeno so zahtevali, da bodi najmanjša dnevna meza 24 Din in da se po pravici krivice onim, ki so že desetletja v službi apneničarjev s plačo kopačev, pa so bili odpuščeni in na novo sprejeti z manjšo plačo. Prej je imel vsak kurjač peči še svojega pomočnika, zdaj pa vse delo opravljajo kurjači sami, in to z manjšo plačo. Unamo, da bo TPD sprejela upravniške zahteve delavstva ter jim priznala višji zaslužek.

Iz Ljutomer

* **Združenje trgovcev** bo imelo redno letno skupščino v četrtek 8. aprila ob pol 10. v dvorani Posolilnice v Gornji Radgani. Dnevni red običajen. Udeležba za vse člane obvezna.

* **Obupal** je v vimičariji g. Mirka Sumaka v Grecočvaku se je na velikonočni ponedeljek obesil vinar Ivan Halec, star 55 let. Opombe je že v redu poobedoval, potem pa, ko so domači zapustili hišo, je šel v šrambo, kjer so ga potem našli obešenega za tram. Lani na pomlad mu je bila umrla žena, na koncu poletja pa se je znova poročil z žensko srednjih let. Zdaj pa se je iz neznanega vzroka poslovil od življenja, najbrž v trenutku duševne zmedenosti.

Dnevi žrebanja I. razreda 34. kola državne razr. loterije

Kdor si želi nabaviti v tem kolu srečko, ker bo prodaja za I. razred zaključena to je dan pred prvim žrebanjem. Srečke dobite z najbolj vestno in točno postrežbo pri **Zadružni hranilnici v Ljubljani, Dalmatinova 6.** Srečke dobite tudi v oglasnem oddelku »Jutra« v Selenburgovi ulici. Vse izrečane številke bomo objavljali v časopisu. — Obveščali bomo tudi pisemno svoje kupce za vsak dobitok.

* KINO *

MATICA
MILADOST KRALJICE
Jenny Jugo — Friedrich Benfer

UNION
Benjamin Gigli
GLAS SRCA
Geraldina Katnikova.

SLOGA
Premiera velikega filmskega dela
JETNIKI S HUDICEVIH OTOKOV
v glavni vlogi Warner Baxter
Čitajte roman v podlistku Slovenskega doma.

Na splošno željo danes nepreklidno zadnjikat, matineja ob 14.15 uri
Shirley Temple
ANGEL AERODROMA

Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri

Iz življenja na deželi

MALA NEDELJA. Na četrtno nedeljo je bil pri nas občni zbor krajevne organizacije JNS. Navzočih je bilo 72 članov, ki so si iz dobrih in marljivih gospodarjev izvolili odbor, čigar sestava jamči za požrtvovalno nacionalno delo. Na zborovanje je prišel tu tu posl. Avgust Lukačič ter podal zanimivo poročilo o političnem položaju in o najnovejših političnih dogodkih. Njegova izjava na so bila sprejeta z velikim odobravanjem.

MALA NEDELJA. Na belo nedeljo 4. t. m. ob 15. vpripor: Sokolska četa v svojem domu narodno veselozro »Mojci« je treba močje v prelesčini. Zaključek preleško gostuvarje.

PREVALJE. Na veliko soboto popoldne je izgrala smrt iz naše srede našega občinskega tajnika g. Mijerja Franja v 52. letu starosti. Oni, ki so se borili za svobodo Koroske, se ga gotovo spominjajo, ko je kot nesebičen narodnjak delal za blagor Koroske in Koroscev. Po neurešenem plebiscitu je prevzel službo občinskega tajnika v Prevaljah, kjer se je marljivo glasbeno udeleževal. Najbolj pa je bil delaven v gasilstvu prevaljskega sreza, ki ga bo bridko pogrešalo. Vsej rodbini naše iskreno sožalje, njemu pa bodi lahka gruda!

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Četrtek 1. aprila: Zadnji signal. Red Četrtek.

Petek 2. aprila: zaprto.
Premiera L. Fodorjeve »Matures« bo predvidoma v tekočem tednu. Dejanje te igre ima za smot dogodke na dekliški gimnaziji. V igri obravnava avtor razmerje strogih in dobrih profesorjev napram učen kam ter daje vpogled v mentaliteto njihovih vzgojnih razprav. Delo bo režiral g. Ciril Debevec.

OPERA
Začetek ob 20. uri.

Četrtek 1. aprila: Vesela vdova. Izven. Cene od 30 Dir nazvalo.
Petek 2. aprila: zaprto.
Sobota 3. aprila: La Boheme. Poletni abonma C. Gostuje gđ. Anita Mezetova, članica beogradske opere.

Gostovanje sopranistke gđ. Anite Mezetove v Puccinijevi »La Boheme« bo v soboto 3. aprila za poletni abonma, ki nosi oznako red C. To je prva predstava za ta abonma. Gđ. Mezetova, ki je absolutna ljubljanskega konservatorija in se je v Ljubljani že ponovno odlikovala s svojimi nastopi, ki so ji obetali lepo pevsko kariero, je v letih, odkar je angažirana na beogradske operi, napredovala v vseh ozirih. Partija Mimi se prav posebno prilaga njenih kvaliteta in ji daje priliko, da uveljavi vse svoje pevске in igralске vrline.

Otroško opereto »Pekov Miško« bodo izvajali kot matinejo ob pol 11. uri dopoldne v operi, dne 4. aprila. Člani omladinškega gledališča iz Zagreba (učenci srednje šole in učenci ljudske šole) igrajo večino vlog v opereti, le pekarja in njegovo ženo igrata gosp. Rutčić ter ga. Ebrčić-Fričeva. Libreto za opereto je spisal Robert Neubauer, sedmošolec, glasbo je skomponiral Milan Asič, maturant in študent zagrebškega konservatorija, scenograf pa je Valter Neugebauer, četrtošolec, ki igra tudi eno izmed glavnih vlog. Zagrebške kritike so polne hvala za to prireditev, ki je imela predvsem velik moralen uspeh, obenem pa je odkrila nekaj prav talentiranih mladih igralcev. Režijo operete je vodil gosp. Viktor Leljak, ki je član zagrebške drame. Otroške zore je našel tudi učitelj Julij Ričl, narodna kola pa ga. Tanja Manola. Cene za matinejo so znižane od 24 do 2 Din.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 3. aprila. »Kdo je papa?« (Bichon), premiera.

Nedelja, 4. aprila. »Kdo je papa?« (Bichon).
MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Četrtek, 1. aprila. Rdeči nageljni. C.
Petek, 2. Zaprto. (Gostovanje v Puju).
Sobota, 3. Dr. Gostovanje Mihajla Markovića.

PTUJSKO GLEDALIŠČE
Petek, 2. aprila ob 20.: Dr. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.

SE BLIŽAJO najpohiti 13. aprila.

Gospodarstvo

Organizacija kontrole izvoza

Uredba o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine

Na osnovi § 78 finansijskog zakona je trgovinski ministar dr. Vrbanić izdao je dugo napovedano uredbu o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. S to uredbu se postavlja taj zavod na novo podlago s posebnim ciljem na njegovu funkciju u vezi s kontrolom izvoza. Po novu uredbu je zavod ustanova trgovinskog ministarstva, ki ima nalogo, da izvaja odredbe trgovinskih pogodb in sporazumov, ki se nanašajo na zunanjo trgovino in spadajo v pristojnost trgovinskog ministarstva; da izvršuje zakonske predpise in naredbe, s katerimi se urejuje zunanja trgovina, v kolikor je to urejevanje poverjeno zavodu; da v sporazumu z Narodno banko vrši kontrolo nad kompenzacijskimi posli z inozemstvom; in da vrši gospodarsko informativno službo in ostale posle, predvidene z zakonom o ustanovitvi zavoda.

Odseki za kompenzacije, živino, sadje, opij in les

Z novo uredbu se ustanavljajo tudi važni odseki, in sicer

1. odsek za kompenzacijske posle, ki bo v sporazumu z Narodno banko odobral kompenzacijske posle z inozemstvom in vodil nadzorstvo glede pravičnega izvajanja.

2. odsek za živino in živinske proizvode, ki bo prevzel posle dosedanjega urada za kontrolo izvoza živine in bo izvajal avtonomne in pogodbenne predpise glede izvoza živine in živinskih proizvodov.

3. odsek za sadje in za povrtnine, ki bo vodil kontrolo izvoza sadja, povrtnine in njihovih izdelkov.

4. odsek za industrijske rastline in opij, ki bo izvajal mednarodne sporazume in zakonske predpise, ki urejujejo izvoz teh predmetov.

5. odsek za gozdne proizvode, ki bo vršil posle zavoda v vezi z izvozom lesa in gozdnih izdelkov.

Uvedba odseka za gozdne proizvode kaže, da se bo vendar uvedla kontrola izvoza lesa, ki bo poverjena temu odseku. Pri posameznih odsekih bodo ustanovljeni posebni strokovni odbori, ki jih bo postavil trgovinski ministar iz vrst predstavnikov za interesiranih ministrstev in gospodarskih organizacij.

Trgovinski atašeji

Posebno važna je določba člena 6. ki pravi, da bo imel zavod pri diplomatskih

predstavništvih naše države v inozemstvu v važnejših trgovinskih središčih svoje organe, in sicer kot trgovinske atašeje. Ti trgovinski atašeji bodo imenovani z odlokom trgovinskega ministra v sporazumu z zunanjim ministrom. Za trgovinske atašeje bodo imenovani samo stalni uradniki zavoda, s strokovno izobrazbo in z znanjem tujih jezikov. Po potrebi bo trgovinskim atašejem dodeljeno tudi pomožno osebje. Atašeji in pomožno osebje bodo poleg rednih prejemkov dobili še posebne doklade za delovanje v inozemstvu, ki jih bo odredil trgovinski ministar v sporazumu s finančnim ministrom. Trgovinski ministar bo v sporazumu z zunanjim ministrom predpisal še podrobnejše določbe o položaju, delovanju, o dolžnostih in pravicah trgovinskih atašejev.

Posebni prispevki za izravnavo izvoznih dohodkov

Za kritje stroškov, ki so v vezi s kontrolo izvoza ali uvoza posameznih proizvodov, bo zavod pobiral posebne takse pri izdajanju izvoznih oziroma uvoznih dovoljenj. Te takse bo predpisal trgovinski ministar v sporazumu s finančnim ministrom.

Pri izvozu posameznih proizvodov, ki je zvezan s posebnimi pogodbenimi ugodnostmi, bo zavod lahko pobiral poseben prispevek za izravnavanje trgovske dobička. To pomeni, da bo zavod maksimalni dobiček izvoznikov pri izvozu takih proizvodov, ki nudijo glede na pogodbeno ugodnost možnost prodaje po napr. zasigurnih cenah v okviru kontingentov. Uredba določa, da bo višina tega prispevka in način pobiranja predpisal trgovinski ministar v soglasju s komercialnim ministrom in ministrom za gozdove in rudnike. Iz te določbe se da sklepati, da je predvideno pobiranje takih prispevkov tudi pri izvozu lesa v okviru kontingentov. Dohodki od teh prispevkov, bodo služili za pospeševanje in podpiranje izvoza dotičnih predmetov. Za podpiranje izvoza posameznih proizvodov bodo služili tudi dohodki od preferenc po določbah trgovinskih sporazumov, ki jih bo trgovinski ministar v sporazumu s finančnim ministrom stavil na razpolago zavodu. Uporaba sredstev, ki se bodo stekala iz takih prispevkov, se izjemno ne bo vršila o določbah zakona o državnem računovodstvu.

Čaja nemške marke na našem tržišču. Prilaskovati je, da bo po tem aranžmanu, ki stopi v veljavo 1. aprila, večina težav v nemško-jugoslovanskem kliringu odstranjena.

Naš izvoz v Nemčijo bo v bodoče slonel na realnejši osnovi. Stal bo v tesnejšem razmerju z našim uvozom iz Nemčije, odnosno s plačili za ta uvoz. V onem obsegu, v katerem bo naše gospodarstvo absorbiralo nemško blago, se bo razvijal tudi naš izvoz v Nemčijo, kajti v klirinskem sistemu se izvoz plača z uvozom blaga iz prizadete države. Ta država izpopolnjuje dresdski dogovor in začasno spreminja nekatere njegove določbe.

Uvedba turističnega dinarja

1 funt 250 din

Iz Beograda poročajo da je finančni ministar izdal odlok o uvedbi turističnega dinarja. Osnova za relacijo turističnega dinarja nasproti drugim valutam bo tečaj 250 Din za angleški funt. Ker je tečaj funta v privatnem kliringu stabiliziran na višini 238 Din bodo torej inozemski turisti dobili za 5% višji tečaj nego znaša tečaj na svojem trgu. Ta turistični dinar bo veljal samo za turiste iz neklirinskih držav, ki bodo s seboj prinesli svobodne devize. Za turiste iz klirinskih držav pa turistični dinar ne bo veljal.

Vprašanje ugodnosti za turiste iz klirinskih držav bo urejeno za vsako državo posebej. Tako je Nar. banka v sporazumu s finančnim ministrom za nemške turiste določila z veljavnostjo do 30. junija t. l. tečaj 14 Din za marko pri potovanjih čez in v kreditnih pisnih nemških turistov. Nemskim turistom ki potujejo v našo državo bo letos na razpolago 10 milijonov mark (140 milijonov Din).

Naša trgovina z Italijo

Italija zopet objavlja statistiko o zunanji trgovini

Po podatkih naše carinske uprave se je naš izvoz v Italijo v februarju nekoliko dvignil in je znašal 33,5 milijona Din nasproti 32,7 milijona Din v januarju, 26,7 milijona Din v decembru in 14,3 milijona Din v novembru. Naš uvoz iz Italije pa je znašal v tem mesecu 47,4 milijona Din nasproti 43,9 milijona Din v januarju.

Naša trgovina z Italijo je bila tudi v februarju pasivna. Od začetka lanskega oktobra je znašal naš izvoz v Italijo 141,2 milijona Din, uvoz pa 188,9 milijona Din, tako da smo bili pasivni za 47,7 milijona Din, kar je tudi povzročilo nastanek našega klirinskega dolga na novem klirinskem računu. Seveda pa v teh številkah ni upoštevana vrednost one pšenice, ki smo jo izvozili preko Brajle in so jo kupili Italijani proti plačilu v devizah. Po informacijah iz Italije smo na ta način izvozili v Italijo že za 49 milijonov lir pšenice (za 113 milijonov Din).

Italija je kakor znano v jeseni 1935 prenehala objavljati podatke o zunanji trgovini. Sedaj privrati zopet objavlja te številke. V prvih dveh mesecih t. l. je znašal italijanski izvoz 1096 milijonov lir (lani 378) uvoz pa 1691 milijonov (lani 965), tako da je bila bilanca pasivna za 595 milijonov (607). Od izvoza odpade 340 milijonov (220) na izvoz v italijanske kolonije od uvoza pa 34 milijonov (20) na uvoz iz teh kolonij.

Gospodarske vesti

— Povišanje cene železa tudi v Jugoslaviji. Železarski kartel je sklenil povišati cene železa za 40 par pri kg. Prav tako je sklenil povišati cene železa in železov za 20 par, kar da s prejšnjim povečanjem skupaj 44 par pri kg.

Borze

31. marca

Na ljubljanski borzi so se v privatnem kliringu trgovali avstrijski šilingi po 7,99, za angleške funte pa je bilo povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,00 in v grških bonih po 31,6250, medtem ko so se klirinske nakaznice na lire nudile po 2,25. Nemški klirinski čeki stanejo v Beogradu 12,1316 in v Zagrebu 12,1150 odn. za konec aprila 12,10, za konec maja 12,1450, za konec junija 12,16 in za konec julija 12,21.

Na zagrebškem efektom tržišču je bila tendenca nadalje prijazna in je prišlo do prometa v Vojni škodi po 411 (v Beogradu po 411), nadalje v 7% Blairovem posojilu po 87 in v delnicah PAB po 196.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2395,66 — 2410,26. Berlin 1758,53 — 1772,41, Bruselj 736,70 — 741,76, Curih 996,45 — 1003,52, London 213,51 — 215,57, New York 4343,50 — 4379,81, Pariz 201,05 — 202,49, Praga 150,54 — 153,64, Trst 229,44 — 232,53. Curih: Beograd 10, Pariz 20,18, London 21,4575, New York 439, Bruselj 73,90, Milan 23,10, Amsterdam 240,3225, Berlin 176,55, Dunaj 80,25, Stockholm 110,6250, Oslo 107,8250, København 95,80, Praga 15,31, Varšava 83,20, Budimpešta 86, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 411 — 413, za junij 412 bl., 4% agrarne 52,50 — 53,00, 6% beguške 75,50 den., 6% dalm. agrarne 74 den., 7% invest. 88 den., 7% Drž. hip. banka 99 — 103, 7% Blair 87 — 87,25, 8% Blair 95,50 — 96,50; delnice: PAB 196 — 198, Trboveljska 250 — 300, Šečerana Osijek 200 — 250, Šečerana Veliki Bečkerek 800 bl., Dubrovačka 320 den., Oceania 250 den., Jadranska 400 — 450, Gutmann 42,50 — 50, Narodna šumska 20 bl., Osiječka ljevaonica 165 — 190, Danica 40 bl.

Beograd. Vojna škoda 410 — 411 (411), za april—maj 410 den., 4% agrarne 52,50 — 53, 4% severne agrarne 52,25 den. (52,25), 6% beguške 76,10 — 76,50 (76,25), 6% dalm. agrarne 74 — 74,25 (74,25), 7% stabiliz. 87,75 den., 7% invest. 87,75 — 88, 7% Drž. hip. banka 98,50 — 99,50, 7% Blair 87 — 88, 8% Blair 96,25 — 96,50 (96,50), Narodna banka 7240 — 7350, PAB 199 — 200 (199 — 201).

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 31. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 143,50, za julij 129,25, za sept. 126; koruza: za sept. 110

+ Winnipeg, 31. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 148, za julij 144,25, za okt. 129,50.

Zrebanje: 14. in 15. aprila 1937

SREČKE

državne razredne loterije

Glavni dobitnik od

Din 1.500.000.—

„ 1.200.000.—

„ 1.000.000.—

so bili zadeti

DEVETKRA

na pri nas kupljene srečke.

A. REIN IN DRUG

Ulica 15 ZAGREB Gajeva 8

POZNANA VZORNA IN SOLIDNA POSTREZBA I

+ Novosadska blagovna borza (31. marca) sremeska 178 — 180, slavonska 178 — 180, bašatska 176 — 180, baška, potiska 188 — 190, Oves: baški, sremeski, slav. 102,50 — 103, Rž: baška 144 — 146, Koruza: baška in sremeska 93 — 94, bašatska 91 — 92, Moka: baška in bašatska >0< in >0< 255 — 265 >2< 235 — 245, >5< 215 — 225, >6< 185 — 195, >7< 155 — 165, >8< 107,50 —

112,50. Otrobi: baški, banatski 86 — 88, Fižol: baški beli, brez vreče 240 — 245.

BOMBAS

+ Liverpool, 30. marca. Tendence mirna.

Zaključni tečaj: za marec 7,58 (prejšnji 7,71),

za julij 7,83 (7,76) za dec. 7,58 (7,53).

+ New York, 30. marca. Tendence čvrsta.

Zaključni tečaj: za april 14,73 (14,82), za

julij 14,55 (13,96), za dec. 13,80 (13,45).

AD TURISTIČNI

Trije iz plazu, dva v grob

Močno južno vreme povzroča nove plazove in onemogoča izkopavanje — Na obisku pri reševalcih — Pretrajljiv pogreb prvih dveh žrtev

Kakor smo že poročali, se je pravoreševalno delo pričelo sinoči, čim so prišli vojaški planinci iz Škofje Loke pod Storžič. Našli so plaz od spodaj in so razkopavali po 12 metrov dolge in po 2 metra široke jame. V plaz, ki je dolg 600 metrov in širok 40 do 60 metrov, so izkopali do danes opoldne okrog 30 jarokov.

Ze pri sinočnjem izkopavanju so izkopali trupli Vinka Šarabona in Bertila Ahačiča, ki so ju še v teku večera prenesli do koče. Našli so tudi že Jožeta Mladica in sicer okrog pol 22. ure, a je bilo prepozno za izkop in so prenehali z delom. Danes so tudi Mladica izkopali in potem vse tri mrtlice prenesli v mrtvašnico v Lomu, k cerkvi sv. Katarine. Tam so počakali na krste in ko so bile te prišle, so mrtve trojico v teku popoldneva odpravili v Tržič, kamor so jih prinesli nocoj in jih položili na mrtvaški oder v novem občinskem domu. Danes takoj popoldne je nastopila tako velika nevarnost plazov, da so morali prenehati z razkopavanjem. Močna odjuga je povzročila, da so plazovi grmeli z vseh strani. Pod Storžičem je zaaj snežilo, zdaj spet deževalo. Če se ponoči ozračje ne bo shladilo, bo reševanje tudi v naslednjih dneh skrajno tvegano, se pravi: onemogočeno.

Reševalci taborigjo v planšarskih kočah, ki so last kmetov iz Loma. Na razpolago jim je tudi planinska kočja, kjer ima SPD točilno pravico in kjer je več sob. Pod streho so vsi. Za lastnike in del vojaštva je industrije Gassner odstopil svojo lovsko kočjo, ki je le 10 minut oddaljena od ostalih koč. Vojaki in ostali reševalci so do popoldne imeli seboj mrzlo prehrano, popoldne pa jim je bilo dostavljeno vse potrebno. Kakor rečeno, je pri reševanju zaposlenih 53 vojakov ter okrog 40 Tržičanov in Lomljanov in gasilci iz Bistrice. Reševalna dela vodi dr. Bogdan Breclj, Cop in Hudnik. Spodnji del plazu je že vse prekopan, vendar pa še ne vse preiskano. Toda če bo odjuga trajala nadalje, bodo novi plazovi prekrili vse odprtine in bo delo v veliki meri zaman.

Trije odkopanci so ležali 300 metrov nižje od prvih dveh, že na koncu plazu. Vsi trije so precej potolčeni, tako Ahačič po obrazu, Mladica ima zlomljene ude, Šarabon je pobit po glavi. Našli so jih med vejami. Cela debela so bila v plaz, ta so jih pri silovitem kotaljenju pobila.

Reševalci, ki so z vso voljo zastavili lopate, da rešijo mrtve tovaršice iz plazu, so danes ob silni odjugi že obupavali in močno dvomijo, da bo mogoče izkopati še ostale štiri žrtve. Morda bo sploh treba pokojnike prepustiti usodi pod plazom tja do pozne pomladi, dokler ne bo sonce razklorilo plasti in postalo na pokojnike. Nikakor pač ni mogoče zaradi onih, ki so že zasuli večni mir, izpostavljati nevarnosti življenj mladih vojakov, ki so sicer skrajno voljni in jih tudi največji napor ne utruji. Fantje so iz raznih krajev Jugoslavije in so si med ostalimi reševalci pridobili polno simpatijo.

Pogreb, ki je globoko ganil ves Tržič

Prva dva, ki sta se mrtva vrnila v dolino, Miro Ovsenek in Rudi Plajbes, sta bila danes ob pol 14. uri prenešana izpod domače strehe v novi občinski dom, kjer je dala občinska uprava v dvorani pripraviti mrtvaški oder, na katerem je prostor za šest krst. Dvorana je lepo okrašena s črno draperijo, z venci in cvetjem. Pokojnike so poklonili vence: občina, sportni klub, tovarne, SPD in svojci.

Ko je ob pol 18. uri nastopil čas pogreba, se je pred občinskim domom zgrnila 2000 glava množica iz Tržiča in okolice.

Samotno industrijsko mestce pač že dolgo ni videlo tako velikega pa tudi ne tako ganljivega pogreba. Na zunaj je Tržič izpričeval svojo žalost z nešteti črni zastavami, ki se vijejo prav z vseh hiš, pri pogrebu pa so vsem pogrebcom solze zalivale oči. Sedem duhovnikov pod vodstvom župnika Vovka je opravljalo žalne obrede. Iz Kranja je prispele počasti žrtve planin sreski načelnik Gašper Lipovšek, nadalje se je uvrstil v nepregledni žalni sprevod župan Janez Majeršič z vso občinsko upravo in odborom; zastopani so bili vsi uradi s starejšim sreskega sodišča dr. Stiličjem na čelu, osrednji odbor SPD je zastopal ravnatelj Vrhovec iz Ljubljane, v sprevedu so bili orožniki, granicari, predstavniki OUZD. Vodstvo tovarne Glanzmann & Gassner se je udeležilo pogreba z inž. Sukom na čelu, vodstvo Peko z ravnateljem Pircem, dr. Ahačič in ravnatelj Elsnar sta zastopala obe tovarni kos, nadalje je bilo v sprevedu vse industrijsko uradništvo in menda prav vse delavstvo Tržiča. Zastopana so bila planinska društva iz Tržiča, Kranja in od drugod, sportni klubi iz Tržiča, Kranja, Radovljice in Jesenice. Krsti so nesli smučarji v dresih, spremljali pa so jih člani sportnih klubov in sportnih oblekah. Močna deputacija gasilcev se je udeležila pogreba z zastavo, nadalje sta bili v žalnem sprevedu zastavi Orla in Prosvetnega društva sv. Jožefa. Tudi mladina meščanske šole je počastila oba pokojnika. Cerkvena godba je vso pot igrala žalne koračnice. Cerkveni pevci so zapeli pred občinsko hišo »Človek, glej...« Sprevod se je pomikal proti cerkvi, kjer so pevci zapeli žalnico »Nad zvezdami...« Posebno pa je vse pogrebe ganila večna lepa »Vigred...«, ki so jo pevci zapeli ob grobu. Tu se je v imenu katoliške mladine poslovil župan Majeršič, za Katoliško prosveto pa zasebni uradnik Smitek. V poznem mraku so se pogrebniki razhajali. In spet se je napolnil ves Tržič trg. Razburjenje je še vedno veliko, vse še govori o nesreči. Komaj so se vrnili od pogreba so mnogi spet hiteli v novi občinski dom, da pokropijo ostale tri žrtve, ki so jih reševalci med pogrebom položili skupno na mrtvaški oder. Bdeli bodo ob njih vso noč.

Gospa Brixova bo prepejana v Gradec

Gradec, 31. marca. Na Okrešlju ponesrečena smučarka je 41-letna tajnica šolskega sveta za nadaljevalno šolstvo v Gradcu gospa Hermina Brixova. Njen oče, železniški nadrevident Zojer, ki je z torek dobil vest o smrti svo je hčerke, je takoj odpotoval na kraj nesreče, da preskrbi prevoz pokojnice v Gradec. Gospa Brixova je s svojega smučarskega izleta poselja svojem v Gradec razglednico z naslednjo vsebino: »Močno dežuje, toda to nič ne dá avtomobilu vožnja je bila zelo lepa.«

Kakor je oče obveščen, je vsa družba ostala preko praznikov na Okrešlju, od koder je v ponedeljek opoldne krenila zopet v dolino. V trenutku, ko je družba prispela v žleb pod znanim slapom Rinke, je nenadoma zgrmel v dolino snežni plaz. Zagrabil je Gradčanko, jo z vso silo potegnil s seboj ter zdruvil z njo vred v 60 m globok prepad. Družba je potkušala nuditi ponesrečenki pomoč, kar pa je bilo zaradi nevarnosti nadaljnjih plazov nemogoče. Hermina Brixovo so šele večeraj, v torek, ob pol 15. izkopali. Nesrečna žrtve je bila zasuta 6 m globoko v snegu. Ekspedicija SPD iz Celja, ki se je več u neumorno prizadevala, da je izkopala nesrečno žrtve, je truplo odpremila v Solčavo, kjer so jo položili na mrtvaški oder, da počaka na prevoz.

Banovinski proračun in banovinske davščine

Banovinska šolska doklada 26%

Financijski ministar je z odločbo od 25. marca t. l. odobril novi proračun dravske banovinske skupaj s pravilnikom k temu proračunu. Ker stopi dne 1. aprila novi proračun v veljavo objavlja »Službeni list dravske banovine v svoji večeršnji številki pravilnik o banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1937/38, medtem ko bo številični del banovinskega proračuna objavljen kasneje.

Proračun znaša 149,9 milijona Din (za leto 1936/37 je znašal 127,0 milijona Din). Splošna banovinska doklada k neposrednim davkom ostane kakor doslej 50%, enako se bo pobirala dosedanja 5% nadomestna celotna doklada in v razruženih dravskih občinah 5% zdravstvena doklada. Ker je banovina prevzela od občin (razen od avtonomnih mest) vzdrževanje osnovnih šol, se bo v novem proračunskem letu pobirala tudi nova šolska doklada na neposredne davke. Ta je bila prvotno predvidena v višini 35% z donosno 16,3 milijona Din, finančni ministar pa je doklado znižal na 26% z donosom 12,2 milijona Din, ker se bo ostankom do vsote 16,3 milijona Din kriji iz donosa novih skupnih banovinskih trošarin.

Med skupnimi določbami pravilnika je nova določba, po kateri imajo organi, ki jim je poverjeno pobiranje banovinskih trošarin pravico do nagrade, ako so odkrili tihotapstva. Ta nagrada znaša eno četrtino dejanske plačane kazni.

Banovinske davščine

Banovinske trošarine na alkoholne pijače ostanejo v dosedanjih izmeri (60 Din od hl piva, 5 Din od bečkovitih stopenj pri rumu, 1kerijih in hipritu in 400 Din od vsakih 100 kg esenc, ekstraktov in eteriskih olj z alkoholom).

Banovinska trošarina na oglikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače ostane v glavnem nespremenjena, le da se odsej plača od kapslov za proizvodnjo brezalkoholnih pijač z uporabo »Sparkle« steklenice po 1 Din od komada in od tablet »Clicot« »Maroc« in tem podobnih po 0,25 Din od komada (doslej v obeh primerih 5 Din od kg).

Nadalje ostane nespremenjena banovinska trošarina na mineralne vode (0,20 odn. 0,30 Din od steklenice), banovinska trošarina na kvas (4 Din od kg) in banovinska trošarina na bencin (100 Din od 100 kg). Dosedanje ostanejo tudi stopnje banovinske trošarine na električni tok za razsvetljavo (20 par od kWh pri cenj toka do 4,99 Din in 15 par pri cenj toka preko 4,99 Din, medtem ko se pri cenj 7 Din trošarina ne plača). Dodana je le še določba, da se trošarina ne plača od električnega toka za razsvetljavo električnih central.

Trošarina na pnevmatiko ostane v dosedanjih izmeri, nova je le določba, da je trošarina plačati v celoti do 15. januarja oz. ob prijavi, če ne presega zneska 200 Din. Nespremenjene so nadalje določbe glede banovinske davščine na plesne prireditve, na podaljšanje policijske ure in doklade k državnim taksi na vsotnice. Pri banovinskih davščini na lovišča, lovsko karte in ribolove je pri nespremenjenih davčnih stopnjah važna nova določba, na kateri se plača na lovsko karte, ki se izdaja od 1. jan. do 31. marca 1938 le 50 Din takse (namesto 100 Din) in da se tudi na mesečne lovsko karte, izdane v tem času pobira le polovična taksa.

V dosedanjih višini se pobira tudi banovinska taksa na šoferske legitimacije in 2% banovinska taksa od prenosa nepremičnin. Pri taksi od prenosa nepremičnin na je spremenjena določba glede take, ki se plača od odstotkov nepremičnin v javne namene. Pri takih prenosih se taksa ne pobira le tedaj, če je odstotek brezplačen ali če odstotokina ne presega 1000 Din. Nespremenjena ostane nadalje banovinska 100 odstotna doklada k državnim dopolnilni pre-

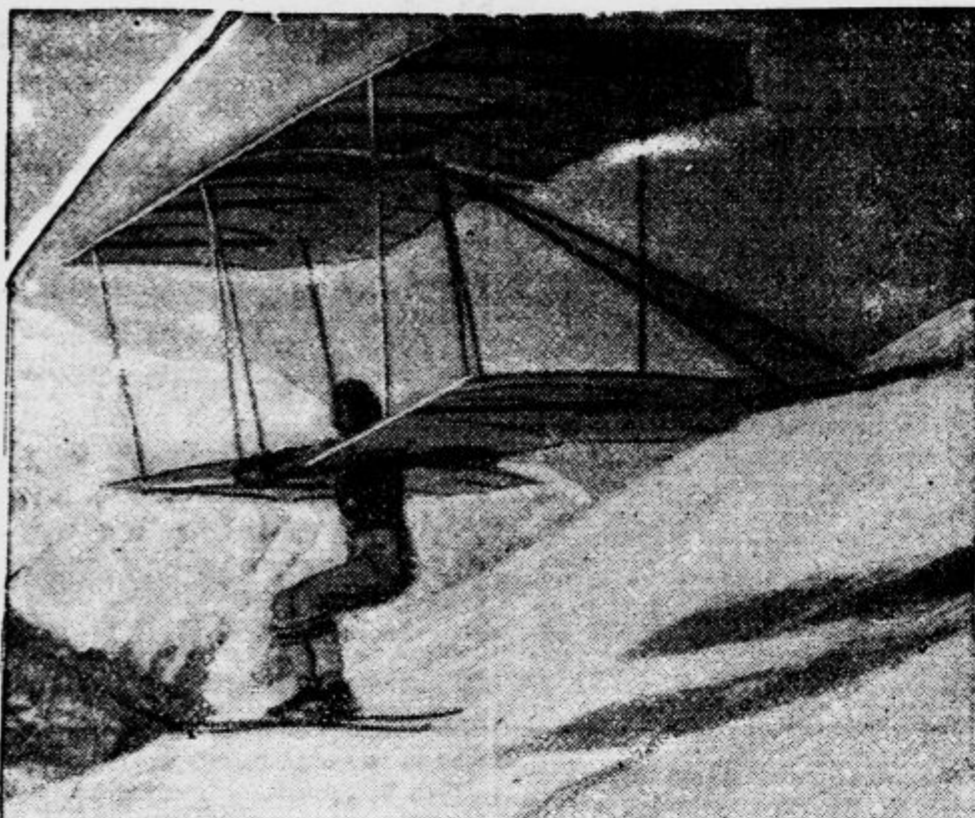
nosni taksi, 1% banovinska taksa na zavarovalne premije, 20% banovinska doklada k državnim osnovni taksi od dediščin ter banovinska taksa na posest in nošenje orožja.

Nekoliko se spremenjene določbe glede banovinskih administrativnih tak. Kakor doslej se pobira v banovinskih poslih 50% doklada k iskovrtni državnj taksi po tar. post. 25, 23, 41, 42, 43, 47, in 48, ter 100% doklada po tar. post. 29. Nova pa je določba, da se za vloge, priloge odgovore in pritožbe po tarifnih postavkah 1, 2, 5, in 6. zakona o takсах plačuje v samopravnih poslih namesto državne takse banovinska taksa v višini istovrtnne državne takse (te državne takse se kakor znano z novim proračunom zvišajo za 100%). V splošnem pa se pobira, kakor doslej, 50% banovinska doklada k državnj taksi po tarifnih številkah 8, 90, 91 in 92. zakona o takсах. Končno ostanejo nespremenjena banovinske takse od živinskih polnih listov. V splošnih določbah je nov predpis, da se povračilo banovinskih davščin lahko zahteva le v roku 180 dni od dne, ko so bile davščine preveč ali pogrešno plačane, oziroma ko je bil predmet izvožen iz dravske banovine. Zneski pod 10 Din se ne vračajo.

Proračun bednostnega sklada

Obenem z gornjim pravilnikom je objavljen tudi pravilnik o proračunu bednostnega sklada, ki znaša 6,85 milijona Din (za leto 1936/37 je znašal 5,85 milijona Din). Tudi izredna davščina delodajalcev in delojemalcev za bednostni sklad ostane nespremenjena. Nova pa je določba, po kateri znaša 1% davščina delodajalcev in primeri, kjer se uslužbenici davek plačuje za davčni kartami (za hišno služnišad) letno 25 Din. V tem primeru se banovinska davščina

Jadrnanje s smučmi

Engadinski sportniki v Švici so začeli kombinirati smučarski in jadrni sport na način, kakor ga prikazuje pričujoča slika

Reforma srednje šole v Nemčiji

En letnik hočejo prihraniti — Nič več francoščine — Nazadovanje ženske izobrazbe

Nemško ministrstvo za narodno vzgojo je izdalo obsežno odredbo, ki daje nemškim srednjim šolam popolnoma novo smer. V bodoče bo moška mladina v Nemčiji posejala lahko tri tipe splošnih srednjih šol, tako zvane višje šole (Oberschule), dalje »Aufbauschule« in gimnazije.

Višja šola bo obsegala šest razredov in bodo morali imeti vsaj eno v vsakem kraju z višjimi šolskimi tipi. Ustrezala bi nekako našim realnim gimnazijam. V prvem razredu bodo začeli tu s poukom angleščine, v tretjem z latinščino in šele v predzadnjem razredu bodo poučevali še en tuj jezik. S četrtnim razredom se bo ta šola cepila v dve veji, v jezikovni in v znanstveno-matematični. Učenci bodo sami do ločali, v katero stran se tu obrnejo.

Aufbauschule, nekakšna višja meščanska šola, bo obsegala isto tako šest razredov in bo nadeljevala delo šestrazredne osnovne šole. Ta vrsta šol bo vzorec za tako zvane »šole Adolfa Hitlerja«. Gimnazije označuje nova odredba izrečno za stransko obliko višje šole. V njej bodo za-

čenjali v prvem razredu s poukom latinščine, v tretjem z grščino in v sedmem (kajti imela bo sedem razredov) z angleščino. Francoščina, ki je bila doslej na nemških gimnazijah na drugem mestu, bo tu popolnoma odpadla, kakor jo je novi režim iz nemških šol sploh skoraj popolnoma izrinil.

Dekleta bodo obiskovala samo dva tipa srednjih šol, višjo šolo in Aufbauschule. Učni načrt bo tu nekaj drugačen nego na moških srednjih šolah. Kot tuja jezika prideta v poštev samo angleščina in francoščina, dočim latinščina in grščina popolnoma odpadeta. Iz tega je razvidno, da novi režim dekletom ne namerava več nuditi možnosti za gimnazialni študij in gimnazije za dekleta sploh odpadejo. Že doslej se je hitlerjevski režim trudil na vse načine, da bi omejil ženski študij. Še pred kratkim je izdal odlok, po katerem bodo abiturientkam od Velike noči prihodnjega leta dalje izdajali zrelostna spričevala sploh šele tedaj, če bodo mogle dokazati, da so delovale po dokončani srednji šoli leto dni v kakšni gospodinjstvi ali pa v kakšni tuji družini s številnimi otroki kot — služkinje. . . V Nemčiji naj bi torej ženske, kar se tiče njihove izobrazbe, nazadovale za kakšnih petdeset let.

Odredba vsebuje seveda polno vmesnih določb, ki naj bi uravnale prehod k novim šolskim oblikam. Nje glavni smoter pa je, kakor vse kaže, poleg splošne reorganizacije ta, da bi se prištel en letnik srednje šole, in to je spet v zvezi s tem, da so mladi moški v Nemčiji po dovršeni srednji šoli dolžni opravljati dve in polletno vojaško in delovno službo.

Radenska
prvotna
mineralna voda

700 dinarjev
10 dni
maj — junij

stane bivanje

v Radenskem zdravilnem kopališču

Vse vračunano: stanovanje (sobe po lastni izbiri v vsaki vili ali Terapiji), hrana (občajna ali dijetna), zdravniški pregled in od njega predpisane zdravilne kopelji, velika analiza soli, vse takse, postrežba, če je potrebno tudi pregled z Röntgenom. Zahtevajte prospekte!

Štirje otroci v desetih mesecih!

Zena nekega londonskega obrtnika Batchelora je te dni povila dvojčke. Zanimivo je, da je pred desetimi meseci isto tako rodila dvojčke. Takrat sta bila dečka, Robert in Frederic, sedaj pa sta deklici.

Oče ima sedem bratov, ki so povečini tudi dvojčki, eden med njimi pa je isto tako oče dvojčkov. V ženi družini dvojčkov nima. Batchelor živi v precej bednih razmerah. Navzlic vsemu se svojega otroškega blagoslova veseli in pravi, da bo poskusil vse, da ga dobro vzredi.

Bil bi seveda še bolj zadovoljen, če bi bil dobil enkrat četvorčke namesto dvakrat dvojčke. Vendar je stvar tudi tako zadosti senzacionalna. Medicina namreč še ne pozna primera, da bi kakšna ženska v desetih mesecih dvakrat rodila dvojčke. Pred kratkim se je v Londonu sicer zgodil podoben primer, toda tedaj je znašala časovna razdalja med obema porodom 11 in pol meseca.

Kuharji in kralji

Med osebnostmi angleškega dvora, ki jih je prizadela smrt kralja Jurija V., je tudi francoski kuhinjski šef Poupard, ki ga je kralj Edvard VIII. odpustil in ga nadomestil z drugim francoskim kuharjem, Legrosom. Sedaj je, kakor poročajo londonski listi, kralj Jurij VI., ki se hoče, kakor vse kaže, držati v vsem vzgleda svojega očeta, pozval njegovega kuhinjskega šefa Pouparda, naj bi spet prevzel svoje nekdanje mesto na dvoru, med tem ko bo Legros stopil v službo vojvode Windsorskega.

Celuloidni izstrelki

Po krvavih dogodkih v pariškem Clchyju so se nadrejene oblasti takoj lotile reorganizacije pariške policije. Ker v mobilni gardi primanjkuje častnikov, bodo imenovali na ta mesta moške, ki imajo nekaj prakse posebno z ljudskimi shodi na cestah. Da bi se za bodoče preprečili slični dogodki kakor v Clchyju, bodo policijo oborožili z novim orožjem, ki pa ne bo povzročalo smrti. Mislilo n. pr. na orožje, ki bo oddajalo izstrelke iz celuloide. Druga priprava bo pršla neko novo snov, ki ostaja dolgo v zraku. Mislilo tudi na uvedbo bomb s solzijimi plini.

Ribe ulovile ribiča

V nekem dunavskem prekopu pri Baji na Madžarskem sta dva ribiča ujela v svojo mrežo izredno število rib. Poskusila sta mrežo dvigniti z vsemi silami, pri tem sta se malo preveč nagnila, tako da sta izgubila ravnotežje in so ju ribe potegnile v globino, kjer sta utonila.

Smrt negušvega zaupnika

»Daily Express« poroča iz Adis Abebe, da so tam ustrelili bivšega zaupnika negusa Haileja Selasieja in nekdanjega abesinskega zastopnika v ženevi, Voideja Mariama. Pravijo, da gre za umor.

Z mečem islama na konju

S potovanja Mussolinija v Libijo objavljajo italijanski listi to-le zanimivo sliko, ki kaže diktatorja v trenutku, ko vihti po zraku meč islama

Novo bivališče Windsorskega vojvode

Bivši angleški kralj Edvard VIII. zapušta te dni graščino v Enzesfeldu, kjer je bil doslej gost barona Rothschilda in se seli v vilo Appesbach pri Sv. Volbenku blizu Salzburga. Vilo je najel za mesec dni. Zanimivo je, da je vilo Appesbach bivša gostilna »Pri belem konjčku«, ki je dala snov za istoimensko burko in opereto

Premog v Abesiniji

Ležišča antracita 200 km od Adis Abebe

Iz Adis Abebe poročajo, da so kakšnih 200 km severozapadno od tega mesta, v salalskem okrožju, italijanske vojaške ekspedicije odkrile znatna nahajališča antracita. Kvaliteta tega premoga se lahko primerja z najboljšimi premogovnimi vrstami na svetu.

Odkritje je uspelo eni izmed »letečih kolon«, ki sestojijo iz belokočev in domačinov. Ta kolona je prešla od Grazianija nalog, naj ponese italijansko za-

stavo v te kraje, kamor še ni stopila noga belega človeka.

Vojaki so ob povratku pripovedovali, da segajo premogovne plasti v salalskem okrožju mestoma do površja. Prinesli so s seboj preizkusne kose, ki so jih v Adis Abebi kemično preiskali, pri čemer so ugotovili, da gre res za najboljši premog. Maršal in podkralj »Graziani« je poslal sedaj v to okrožje strokovnjake, da bi preučili možnost izkoriščanja teh premogovnih nahajališč.

Windsorski se je preselil

Slovo od Enzesfelda — Sprejem v St. Wolfgangu

Na velikonočno nedeljo se je vojvoda Windsorski poslovil od Enzesfelda, svojega dosedanjega bivališča v Avstriji, da se preseli v novo vilo, ki jo je najel pri St. Wolfgangu na Salzburškem. Slovo od Enzesfelda je bilo kaj pristočno, kajti vojvoda se je bil prebivalstvu zelo priljubil. Ljudem, ki si niso mogli odreči, da bi mu ne priredili poslovnice podoknice, se je vojvoda zahvalil s kratkim nagovorom, nato je razdelil mnogo darov med služabništvo in kriminalne uradnike, ki so ga bili za časa njegovega bivanja v enzesfeldskem gradu čuvali.

Naslednji dan predpoldne se je že prijel v St. Wolfgang, kjer ga je prebivalstvo spet pozdravilo z godbo, eveticami in

Nov proces

v zvezi z gospo Simpsonovo

6. aprila se bo vršila v Londonu, kakor poročajo tamkajšnji listi, prva razprava v tožbi, ki jo je vložil ločeni mož ge. Simpsonove, Ernest Aldrich Simpson, proti polkovniku ženi Ivi Sutherlandovi. Ga. Sutherlandova je baje v nekem javnem lokalu kritizirala dogodke okrog ločitve ge. Simpsonove, in sicer v takšnem tonu, da je smatral Simpson to za osebno žalitev in je vložil tožbo.

Letalska nesreča v Ameriki

Pri Pittsburgu je strmoglavilo na tla potniško letalo, ki je prihajalo iz New Yorka. Deset potnikov in trije člani posadke so ostali na mestu mrtvi. Katastrofa se je zgodila baje zavoljo okvare v motorju. Vseh 13 mrtvecev so našli v notranjosti letala, ki ni bilo zgorelo.

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

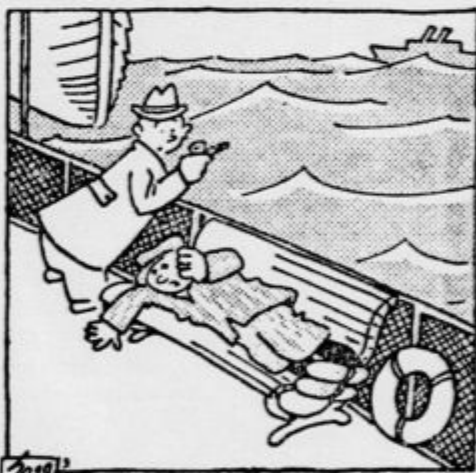
PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

A NEKDOTA

Pri velikem turnirju v Nottinghamu je hotel neki gledalec na vsak način odigrati partijo z Aljehinom. »Dobro dam vam stol naprej,« je dejal bivši svetovni prvak. »Kaj še, saj niti ne veste, kako igrati!« je dejal oni užaljeno. »Baš zato. Če bi vam ne mogel dati stola naprej, tedaj bi vedel,« je dejal Aljehin.

VSAK DAN ENA

»Prijatelj, poglej, tam se bliža velika ladja...«
»Molči in mi raje povej, kadar b, videl cestno železnico!«

Sergej Eppich:

Prvi april je kadetu glavo obril... Vesela zgodba s poti v Buenos Ayres

Za kadeta je bila ta zgodba tragična. Bil je fant od fare, slovenske gore list. Da ste ga videli v luki umitega v lepi obleki — atletsko razvitem suknjiču — na lovu za eksotičnimi lepoticami! Južni zefir se je poigraval z njegovimi svetlimi svilenimi kodri. In s kakšnimi kodri! Zaradi njih je odlašal vojaščino. Zdal pa jih je vzel 1. april.

Takole je bilo. »Karampana« je počasi plula v ekvatorskih vodah. Enolično so potekali dnevi. Nič ni bilo romantično, pa tudi sveže hrane in hladne vode ne. V soparni noči se je naš kadet premetaval po ozki mornarski postelji. Umit ni bil, ker še ni bila sobota, obrt ni bil, ker je bilo do luke še dobrih 10 dni vožnje. Toda njegovi kodri a-la Shirley Temple so širili prijeten vonj po kolonjski vodi in bili skrbno zavarovali z mrežico. Lovil je zrak kot riba na suhem in žalostno zrl v zračnico, ki je bila, žal zamašena s starimi hlačami, da podgane ne bi prihajale v kabino. Polagoma se mu zapirajo oči. Zadnji pogled velja prazni rumovi steklenici, ki žalostno binglja od stropa. Skoda! Da je steklenica prazna? Tudi! Toda misli sem. Skoda, da ni namesto steklenice rajši koledar visel tam, kajti bi bil potem moj kadet videl, da je 31. marec, kateremu sledi 1. april. Tako pa je mladi mož zaspal v grešnem poželenju po rumu.

★

Da boste lahko sledili razvoju »usodnih« dogodkov, ki so se odigrali naslednji dan.

vam medtem ko kadet spi, razložim, kako na oceanu lovimo ribe.

Z ene strani ladje štrli vodoravno nad morskno gladino nekaj metrov dolg kol. Na njegovem koncu je privezana kakih 40 m dolga močna vrvi, ki vleče za seboj v morju velik železen trnek, ovit z belo krpo v obliki ribe. Včasih se zgodi, da se vrpe nanj do 70 kg in tudi še težja tuna. Večkrat pa tudi na celi vožnji ne vpijemo ničesar. Ker pa je trnek daleč za brodom in v morju, bi se ne vedelo, kdaj se riba vjame. Zato so si bistrre mornarske glave izmislile tale patent. Visoko gor na zadnjem jabolku je obešena prazna petrolejka kangla na precej tanki in slabi vrvi, ki je v zvezi z ono močno vrvi, ki vleče trnek Riba, ki se vjame, vleče v smrtni borbi z vso silo za vrvi, ki pa seveda to zdrži. Ne zdrži pa ona tanka, ki se utrga, da kangla z velikim ropotom trešči na železno palubo. Alarm! To je vesel dogodek ko se vsa posadka s huromskim vpitjem: »Ribaaa, Ribaaa!« zbere ob kolu in začne vleči vrvi k broski ograji.

★

Prvoaprilsko jutro je na poveljniškem mostu našlo v službi dva moža. Prvega častnika in kadeta. V svitu ekvatorskega jutra sta opazila izreden pojav. Za brodom se je v morju, kjer se približno nahaja trnek, premetavala neka stvar, — najbrže riba. — To bi bilo v redu, toda da je kangla še vedno vrh jabolka, to je bilo sumljivo. Ker pa se zgodi včasih, da se pri manjših

ribah kangli ne zdi vredno pasti raz jabolko, — naša dežurna nista hotela izpustiti prilike, — da sta prva zaplenila ribo. Zato sta zmagoslavno rjovečta: »Riba, ribaa!« skočila k vrvi in jo začela vleči. V svoji gorečnosti nista opazila, da sta sama lahko zmagovala delo, za katero je treba včasih deset ljudi. Ravno o pravem času se je zbral dober del posadke še zasuhi oči in v negležjih vseh vrst, da je bil priča imenitnega prizora, ko sta taraskonska lovca izvlekla — veliko suho polenovko, kateri je iz žrela visela z žico privezana tobacična pipa. Njen leseni oboj pa je krasil vzgan napis: 1. IV. 1936.

Broj pa ne bi bil broj, če bi naša junaka že v teku dopoldneva ne bila izvedela, da jima je to zagodel kuhar na poveljniškovo pobudo. Prvi častnik je bil namreč Bakran. A o Bakranih je znana ta-le:

Neki lastnik ladij je zbral posadko za brod. Ko se mu je ponudil neki Bakran, pravi le temu: »Dobro, vzamem te in dal ti bom celo dva goldinarja več, — kajti Bakrani so dobri pomorščaki, — toda ne smeš brontolati (zabavljati)!« Bakran se odreže: »Sjor, magari četiri fiorina manj, ma ču brontolati!«

Taki so bili Bakrani pred 50 leti in taki bodo vedno. Tak je bil tudi naš prvi častnik. In seveda sta bila njegovemu zabavljanju najbolj izpostavljeni kuhar in poveljnik.

Poldne! Po krovu posedajo mornarji in kosijo: Konservirano meso, lečo in konzervirani zeleni fižol. Konserve, konserve! Po morju pa plava na tone svežega ribjega mesa. Zgodi vročino in duhumorno tišino pretрга znani zvok. Kangla je padla z jabolka! Toda, ne bo, boter! Danes se nikomur ničesar ne verjame. Posebno pa kangli nel Mirno žvečijo pomorci dalje svojo

konservirano hrano. Zadal na trnku pa vleče brod tedaj zares kar 60 kg tunine. To pot je na mostu drugi oficir. Sam je. Z čen skoči na palubo, vleče za vrvi in vpičen skoči na polubo, vleče za vrvi in vpije, naj mu vendar pomagajo, kajti zdaj je zares riba. Le težko se za to odločijo mornarji, ker mislijo, da ga je zadela solnčarica. In vendar! »Hurra! Ribaa!« Za večerjo bo slasten brodet s polento.

Vsi so veseli — le jutranji žrtvi še vedno misli na revanžo.

Popoldne! Spet je na mostu prvi oficir, ki ima službo od 16. do 20. Mornarji tolčejo čez ograjo, zraven pa zdehajo in se bore s spancem. Pes in maček prijateljsko liže-tava in poišče zavetja na poveljniškem mostu, da bi se z drugimi zarniki skupno veselila nad uspešno osveto. Mornarji pa pod poveljniškim vodstvom vlečejo, vlečejo... in privlečejo — prazen trnek.

Ali iz kuhinje je že tako mamljivo dišalo po brodetu, da so se to pot »potegnjen« kmalu pomirili. Le poveljnik hodi dolgih korakov po krovu in poskuša najti onega, ki je kangli pomagal z jabolka. To mu ni uspelo, pač pa je ob jabolku, kjer je bila vrstica pretrgana, našel kadetov žepni nož. Porazen corpus delicti!

Večer. Zvonec na mostu bije šesto uro. Takrat ima najprijetnejši zvok. Minil je dolg naporen dan, prišel je čas večerje. Da-

našnja večerja pa je že kar banket. Pri kuhinji sedi na malem sodčku postav. Obraz je skrit za ogromnim kupom zlatorumene polente. Materialistično nastrojena duša te postave ne sluti nevarnosti, ki se ji bliža v osebi poveljnika ladje.

»Nož ste izgubili, mister kadet!« Seveda je mister kadet vsaj toliko pometen kakor mister brodski maček ki v primeru deliktov ali konfliktov s kuharjem zbeži na jambor. Kakor bi trenil, se je tudi kadet znašel v varni (relativni pojmi!) višini jambora. Toda polente, žalibog, ni mogel vzeti s seboj. Ta je bila sedaj močno orožje v rokah nasprotnikovih. Zapovednik ni bil parlamentarec, ampak mož dejani. Prvi kos polente je zletel v morje. Po krovu pa je kapal čudoviti brodet. Milo je gledal z jambora kadet. Ko pa je imel za prvim kosom leteti še drugi, je njegov tek zmagal nad strahom. Začel se je spuščati z jambora. Svetli kodri so vihrali v morskii sapici. Zadnji pozdrav! Kajti komaj je stopil revež na krov, ga je zgrabila ena roka, druga pa je s škarijami začela pustošiti po džungli njegovih las. Pravici je bilo zadosteno in ob jambor se je žalostno naslanjal z grozno razdejano frizuro in povešeno glavo jadni Miloš. Ecce homo! Vendar se je kmalu lotil ostankov svoje tako drago plačane večerje.

Seveda ni mogel ostati kar tako z glavo, ki je bila podobna gorenski gmajni. Še isti večer jo je popolnoma obril. Seveda potem v Buenos Airesu s svojo aerodinamično linijo glave ali z Golovcem, kot sem jo imenoval jaz, ni imel nobenih casanovskih uspehov. Žalostno je hodil po vele mestnih avenijah in premišljeval o zgodovinskem dejstvu, da imajo majhni vzroki lahko zelo like posledice!

A. Christl:

Spomini ekselence

Muholovceva

Roman

»Koliko časa se prav že poznata z Virginijo?« je vprašala.

»O, ne še dolgo, čeprav se mi zdi, kakor da bi se poznala od nekdaj.«

Culica je prikimala. »Virginija je pametna,« je dejala. »Takrat v Koromandiji je bila svojemu možu baže kar sijajno v pomoč. Po vsaki ceni je hotela, da bi napravil kariero — in vem, zakaj.«

»Ker ga je imela rada,« je rekel Anthony, srepo gledaje predse.

»Ne, ampak zato, ker ga ni imela rada. Razumete? Prav zato je delala vse, kar je mogla, da bi ga — odškodovala. Takšna je.«

»Videti je, da se krepko zanesete na to, kar pravite,« Anthony se je obrnil in jo pogledal.

Culicine ročice so krepkeje prijele za vodilo, in odločno je potisnila obradek naprej. »Vem, kako je. Ko se je omožila, sem bila še na pol otrok, a poznam jo in slišala sem marsikaj. Tom Revel je bil vanjo blazno zaljubljen — Irec, veste, zelo

mladen in silno sprotnega jezika. In Virginija je bila še taklo mlada — komaj osemnajst let. Dala se je zamamiti njegovemu oboževanju in mu je bila dobra kakor angel — vse drugačna, kakor bi bila, če bi ga bila ljubila. Zakaj Virginija je tudi polna hudobnosti. A zdaj uživa svojo prostost in ne bo je lahko pripravilo do tega, da bi se je odrekla. O, že cestne železnice! Kje naj vas odložim?«

»Na vogalu Hydovega parka, če vam je prav.«

Čez četrte ure se je Anthony v takšju pripeljal na Viktorijino postajo in kupil vozni listek za Dover. Ko je došel tja, je naglo krenil iz kolodvora, nato se je pa mahoma vrnil in vprašal nekoga nosača, ali mu more opisati pot v Hurstmere, Langly Road. Hoje je bilo precej, zakaj Hurstmere je bila zadnja hiša te ceste, ki vodi daleč iz mesta. Stala je čisto zadaj na velikem, zamarnjenem vrtu in ko se je Anthony prepričal, da ni nikogar videti, je hitro smuknil skozi zverjevala vrtna vrata ter ubral pot proti hiši, plažec se po grmovju in za drevjem, namesto da bi hodil po privozu. V tem je opazil tršatega moža, ki je stopil izza vogala, mirno zvil okoli hiše in spet izginil.

Anthony je sam pri sebi pokimal. »Straža,« je zamrmral in ubral isto pot kakor mož. Hišni zid je bil na njegovi desnici. In po nekaj korakih je zagledal širok svetlobni sij ter začul moške glasove, ki je bilo razločno slišati njih razgovor. Da,

ko se je nehalno prižigati okna in se vapel kvišku, je mogel celo pogledati noter.

Okrog velike mize se je naslanjala četvorica širokoplehih dedcev ogrskega tipa in dva majhna, živahna moža, ki so vsi govorili po francosko, ta boljše, oni slabše.

»Mojster utegne vsak trenutek priti,« je rekel eden.

»Saj je že čas,« je zarenčal drug. »Kaj vse bi bili lahko opravili v teh treh dneh, namesto da čakamo.«

»Lepo reč bi bili dosegli, bedak!« se je porogal eden izmed živostrebnih Francozov. »Kvečjemu bi vas bila policija začopila, gorile neumne.«

»Hoho!« je zarjovel neki dolgin. »Znamenje Rdečega popka bi rad na grlo, kaj?«

»Eh kaj,« je menil drug. To so neumnosti. Vsi moramo delati, kar nam ukaže kralj Viktor.«

Zdaj je Anthony začul vračajočega se strežarja in se potuhnil za grm. »Kdo je to?« je vprašal nekdo v sobi.

»Carlo, ki hodi okrog in pazi.«

»A, tako! In kako je z ujetnikom?«

»Po tistem udarcu na glavo se mu počasi vrača zdravje.«

Anthony se je tiho splazil datje, nato pa zamišljen obstal. Predstavljal si je, kako tmenito bi bilo, če bi jo mogel tej tolpi prav korenito zagostiti. Tedaj mu je udaril na uho pridružen jek od zgoraj.

Pogledal je kvišku. Jek se je ponovil. Hitro je

veget očl okoli sebe. Carlo je bil še na oni strani hiše. Tedaj je prijel za staro, močno bršljanovo vejo, po bliskovito splezal do zaprtega okna in ga brez težave odprl z orodjem, ki ga je imel v žepu.

Trenutek ali kaj je vleknel na uho. Nato se je spretno zavijtil v sobo. Na postelji v kotu je ležal mož, in ko je Anthony posvetil nanj z žepno svetilko, je zagledal obezavano glavo in bled, tujski obraz. Mož je imel roke in noge zvezane in mu je ves zbehan strel naproti. Anthony se je sklonil čezenj, a v tem je začul za hrbotom sum; naglo se je obrnil in hotel seči v žep. A že je zaklical rezelek glas:

»Roke kvišku, slako! Mene se najbrže niste nadejali, a po naključju sem v Londonu še ujel vaš vlak.«

Bil je Hiram Fish, ki je smehljaje se stal med vrati in držal v roki velik, višnjevkasto se leskečoč samokres.

★

Kadrih trideset ur po tem dogodku so sedeli lord Caterham, Culica in Virginija po kosilu v knjižnici in s skrbijo ugrabili, kaj bi se bilo utegnulo zgoditi Anthonyju, da ga toliko časa ni na izpregled. Tedaj je vstopil sluga in naznanil Lemoina.

»Prosimo, ne zamerite, če motim,« je vjurdno rekel Francoz, »a štel sem si v dolžnost, da vas obvestim o nekih nedavnih, mučnih odkritjih.«

»Mislimo smo si že, da se mora goditi nekaj zagonetnega,« je potrto odvrnil lord Caterham.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“ LJUBLJANA, KJER DOBITE NE SAMO ELEGANTNE KROJE, TEMVEČ TUDI DOBRO BLAGO IN KONGRESNI TRG 5 NAJBOLJSO IZDELAVO V DAMSKIH PLAGIŠCH, KOSTUMIH IN PALTOVIH

Kulturni pregled

Iz zagrebskega gledališča

Ko je Pecija Petrovič pred 35. leti stopil v hrvatsko književnost, je tedanja moderna propagirala napredni realizem; v njenem duhu piše bilant se do danes njega dne svoj novele in drame. Petrovič je prvi pisal drame in komedije iz kmečkoga življenja, kar je bilo tedanjemu gledališkemu občinstvu nekaj novega. V svojih delih je populariziral življenje v liških vaseh in v gozdovih Gorskega Kotarja. Toda Pecijin realizem je samo folklorističen, v današnjem socialnem smislu je to prav za prav nacionalni romantizem. Motiv njegovih del je vedno erotičen, in tako so njegovi kmetje bolj poetizirani. To mu je kritika zamerila. Kot poklicni gozdar je imel prilike spoznavati razmere na vaseh med kmečkim ljudstvom. V hrvatski literaturi je bil poleg Pecije gozdar še znameniti Josip Kozarac. Najprej je Pecija izdal knjigo novel in humoresk »Ispod naših brda« in potem po vrsti dramska dela; tako je letos že petnajsti stopil z dramo ali komedijo pred zagrebsko gledališko publiko. Mnoga njegova dela so na repertoarju na Češkoslovaškem in na hrvatskih diletantskih odrih v Južni Ameriki. V nekaterih njegovih prvih dramah je igral tudi glasoviti Borštink, njegova režiserja sta bila Josip Bach in Joža Ivakić. Petrovičevi deli »Sumac« in »Mlake« sta dobili Demetrovo nagrado. Komedija »Pijusake« je dosegla lepe uspehe tudi v inozemstvu. Ostala njegova v Zagrebu uprvojenjena dela so: Rkac, Ruška, Suza, Vragolija, Čvor, Stojanda Zemlja, 3.1. Maca, Pismo, Bečaršica. S svojimi številnimi dramskimi deli je Pecija desetletja zabaval hrvatsko gledališko publiko. Sodi med najbolj plodne pisatelje scenskih del. Tudi svoje ljubljeno dramo »U starom gmeždu« je konstruiral na dosedanj romantični način. Je to zgodba liškega »Amerikanca«, ki je bil dolga leta z doma, in ko se je nekega dne vrnil, je njegova žena imela izvenzakonskega otroka, kar ga je hudo razčaralo. Prvi hip misli na maščevanje, naposled pa razume svojo ženo, ki je otroka vzgojila kot njegova in ji vse oprostilo. Tako ima tudi ta zgodba happy end. V vlogi »Amerikanca« je gostoval prvak sarajevskega gledališča Sima Ilić, ki je znal dobro zadeti liškega postenjaka. Njegovo ženo je umetniško odlično igrala piva tragedinja zagrebske drame Vika Podgorica. Režija Viktorja Beka je bila popolnoma primerna.

Po krajšem premolu se je zopet oglašil Petar Preradović ml., urednik »Morgenblatta«, z lahko salonsko komedijo »Najbolja ideja tetke Olge«. Med njegovimi prejšnjimi komedijami je imela ogromen uspeh »Razumijemo li se?«, ki je šla čez več kakor 40 inozemskih odrov. Avtor zna izbornu z duhovitimi dialogi zabavati publiko, čeprav je njegov teaterski stil konzervativen in njegovi problemi že nekoliko zastareli. Vendar so življenjski namet Preradovićevih starih, izkušenih dam, še vedno zanimivi, četudi niso originalni. V »Tetki Olgi« smo dobili zopet vzorni teater, ki odlično ustreza družabnim komedijam zrelega gledališkega pisatelja in je tudi n avisijski podobnih inozemskih del. Avtor je nasprotnik eksperimentiranja ter se giblje samo po starih, dobro znanih poteh. Glavno so mu ljudje, ki si po njegovem mnenju želijo samo malo osebe sreče in ki so vedno isti. V njegovem najnovejšem delu vidimo mladega znanstvenika in njegovo ženo, ki mu je hkrati asistentinja, kako proučujeta etruski tekst zavoja tkzv. zagrebske mumije, ki je najbolj vredni predmet tukajšnjega arheološkega muzeja, in o kateri je že pisal zast-pnik modernega angleškega romana Huxley. Zakonca sta se tako poglabila v znanstveno delo, da popolnoma pozabljata na svoje zakonske zadeve, in njuna dobra teta Olga je resno zaskrbljena za usodo tega zakona. Zato povabi k sebi svojo nečakinjo filmsko igralko in njenega moža, takisto filmskega režiserja, da bi izjava v učenih zakonih nekoliko ljubosumnosti in tako rešila njun zakon. Toda sredstva tete Olge se kažejo skoraj premočna dva zakona prideta v vprašanje, dokler se naposled vse srečno ne razplete in po najbolj ideji svoje tete postanele docent in njegova soproga srečen par. Režija mojstra Hinka Nučiča je kakor vedno vestna in solidna. Popolnoma je zadel pisateljeve intencije ter poleg tega sijajno podal epizodno vlogo univerzitetnega profesorja. Komedija je napisana za veliko umetniško Milico Mihelič, prvovrstno salonsko damo, ki je kljub skoraj že petdesetletni gledališki karieri na višku svojih uspehov. Bila je izvrstna kot duhovita in spertirana stara dama.

Najnovejša domača revijalna opereta »Tu je sreča« je dosegla pri publiku in kritiki ogromen uspeh. Je boljše od mar-

sikaterne inozemske operete in tako dobra, kakor so na pr. Beneške operete. Zopet dokaz, da to, kar znajo inozemski avtorji, znajo takisto naši domači skladatelji in libretisti. Skladatelj, te operete je mladi, talentirani glasbenik Eduard Gloz, ki ga pozna vsaka naša in inozemska kapela po njegovih številnih slagerjih. Menda ni domačega komponista moderne vedre glasbe, ki bi tako prodiril po vsej Evropi kakor Gloz. Libretista sta Markez in Orešković, ki sta prikazala zagrebsko izletniško nedeljo v Samobor in Mokrice. Posebno popularnost je dosegel slager »Samoborec«, ki je oda izletniškemu vaku. Glasbeno je konstruiran na ritem vlaka. Pod vodstvom režiserja Dubajića se vrsti vseh 11 slik prav s filmsko hitrostjo, tako da občinstvo kar ne pride do sape. Gloz išče elemente svojih slagerjev v ljudskih melodijah, in v tem je tudi njihova vrednost. V opereti se precej govori tudi kajkavsko narečje zagrebske okolice. Vsebinska je zelo živahna in zabavna, a partitura interesantna in vendar ne pretenciozna. Veliko vlogo igra seveda tudi balet s številnimi nastopi pod večjim vodstvom Margarete Froman. Kar se tiče libreta, so sicer teksti slagerjev in pesmi dobri, samemu scenskemu delu bi se pa moglo marsikaj očitati. »Tu je sreča« bo sreča tudi za gledališko blagajno.

Književni konkuzi Matice hrvatskih gledaliških prostovoljcev, najvažnejše hrvatske diletantske družbe — ki je postala slavna zlasti po uspešnem nastopu na berlinski olimpiadi z narodnimi pesmi — so odkrili že marsikateri mladi in nadebudni talent. Tako je na drugem konkuzi Matice nagrajena folkloristična komedija »Malike, delo mladega literata iz Hrvatskega Primorja Živka Cope, ki je bil do sedaj le malo znan. V svojem prvem scenskem delu se bavi avtor z ljudskim praznovanjem in svojem rojstnem kraju; to praznovanje je simbolizirano v krotkem strašilu »maliku« ali vragu v fraku. Kot začetno delo je komedija izredno dobro konstruirana ter drži ves čas publiko v napetosti. Z »Malikom« je hkrati obogatena tudi čakavska književnost, znana posebno po delih Car-Emina Režija je vodil Binički ob sodelovanju ansambla, ki je sestavljen iz igralcev in diletantov. Vsi sodelavci so bili res na svojem mestu. »Malike« je lahka ljudska igra, primerna zlasti za diletantske odre. Mladi Cop je dosegel brez dvoma lep uspeh, in če upoštevamo da ima že sedaj pripravljeno v rokopisu dramatičnijo Ilijado in Odisejo ter dramo o banu Jelčiću, tedaj je zelo verjetno, da se bo uspešno afirmiral v hrvatski literaturi.

O. A.

Zapiski

V članku »Nas Gospod je od smerti stval« v velikonočnem »Jutru« je ostalo več tiskovnih napak, glede katerih izjavlja pisec članka g. dr. Cerin, da ne odgovarja zanje.

»Monumenta artis slovenicae« prinašajo v najnovejšem (3.) enopiču francosko besedilo razprave dr. Franceta Steleta »Slikarstvo 17. stoletja« in reprodukcije slik 27-36. Med njimi so: Metzingerjev Sv. Frančišek Sal. Glava sv. Katarine in sv. Janez Nepomuk, Antona Cebeja Vnebovzetje, Fr. Je lovška Sv. Družina, Fortunata Berganta Oljska gora in sv. Bernard & Corleone, dve skici Leopolda Laverja in Sv. Elizabeta Franca Mihaela Straussa. »Monumenta« izhajajo pri Akademski založbi v Ljubljani.

Drugi zvezek »Umetnosti« novega časopisa, ki ga izdaja Bibliofilska založba v Ljubljani, v redakciji Mihe Maleša, dr. R. Ložarja in Franceta Goršeta, je izšel za veliko noč. Kot umetniško prilogo prinaša reprodukcijo Maleševoga lesoreza Puškin. Na uvodnem mestu je objavljen Klopčičev lepi prevod pesmi šestnajstletnega Puškina »Razum in ljubezen«. Nalo karakterizira Maleš umetniški značaj Puškinovih risb. V nadaljevanju je v celoti natisnjeno predavanje kritika in dramaturga Josipa Vidmarja o Puškinu. Prav srečna je bila misel, da prinese »Umetnost« odklonke iz slikarskih spominov češkega slikarja in skladatelja Ludvika Kube, ki opisuje tudi Ažbetovo šolo in omenja nekatere naše slikarje. Josip Slovnik je zastopal »Pisemom iz Duseldorfa«, ki sicer ni epizodno revialno, ven dar je dokaj zanimivo glede na vsebino in in na avtorja. Pesniško vsebino tega zvezka krasno izpopolnjujejo terence Alojza Gradnika »Kmet govori Bogu«. V rubriki iz umetniškega sveta je obilo informativnega in kronističnega drohča; pri tem kažejo uredniki, da niso brez humorja in ironije (glej zadnji dve oddbi o »Umetnosti«). Težiče lepo opremljenega zvezka je seveda v ilustracijah. Zastopani so Zoran Mušič

(Kastiljska krajina), Olaf Globočnik (Zabava), Nikolaj Pirnat (Maksim Gorkij in Don Kihota vozijo v kletki po deželi), Radoje Hudoklim (dve plastiki), Viljem Abanovak (Ob Tisti), France Gorše (Kokarji), Ljubo Babič (Miroslav Krleža), Karel Jirak (Ples, Pot skozi oljčni gaj), Miha Maleš

(Tiger, Lastna podoba, Adam in Eva), Gajmir A. Kos (Vrtinarjeva hčerka), B. Jakac (Laponec iz Kantokeina), Alojzij Kogovšek (Prebujajoča), arhitekt ing. T. Strukelj, ing. Lado Kham, ing. Omahen-Serainik, Ivan Kos (Stara dubrovnika ulica, in Rajko Šubie (Studija).

S P O R T

Zmagovalec slavne Admire pri nas

V nedeljo ob 15.30 na igrišču ob Tyrševi cesti ligaška tekma
Gradjanski : Ljubljana

Pred izletom v Split in Beograd, kamor mora Ljubljana v prihodnjih nedeljah skoraj brez nade na uspeh, se mora to nedeljo pomeriti z zagrebskimi »purgerji« na svojih tleh. Nedvomno bi se moglo trditi, da smo imeli v Ljubljani najlepše nogometne igre baš z Gradjanskim. Po vseh računih je treba precej pričakovati zmago »purgerjev«, ne smemo pa pozabiti na preteklost, ko je Gradjanski v borbah z Ilirijo in Primorjem na naših igriščih skoro vedno »potegnil kratkoc«. Ali bo Ljubljana lahko pridrla tako presečenju? Od vseh nedeljskih tekem je najvažnejša prireditev v Ljubljani. Oči Splita in Beograda so to pot obrnjene v Ljubljano, želeč zmago našim ligasem, ki bi mogla morda še zaustaviti zmagosilni pohod purgerjev.

Po ugodnem rezultatu proti osiškemu Slaviji se nam zdi, da je Ljubljana vzela ligaško tekmovalje s prav resne strani. Klub je svoje igralce temeljito pripravil za nedeljsko veliko borbo. Eno lahko zaupamo, da bo nastopila kompletna. Z elitno četo bo zastopala barve Ljubljane proti »modrim« iz Zagreba. Prepričani smo, da bodo fantje to pot zaigrali ter

dokazali, da Ljubljana ne zaostaja za Zagrebom.

Tudi purgerji se zavedajo važnosti nedeljskega srečanja. V Ljubljani nastopijo kompletni. Urh, Bivec, Hügl, Kovačević, Jazbinšek, Kokotović, Medarić, Antolković, Lešnik, Djanić in Pleše so imena, ki nudijo zadostno garancijo, da bodo v igro vložili ves elan ter v pošteni borbi skušali utrditi svoj položaj na vodilnem mestu v tablici. Važnost tekme je torej velika in prepričani smo, da bodo vsi, ki pričakujejo lepo in ostro borbo, prišli sigurno na svoj račun.

Prvič v zgodovini slovenskega nogometa bomo videli na zelenem polju italijanskega sodnika, kar nam daje dovolj jamstva, da bo vodstvo igre v rokah objektivnega in nezainteresanega strokovnjaka.

Tekma bo ob 15.30 s predtekmo ob 14.

Prodaja vstopnic za tekmo tribunskih sedežev in navadnih stojišč bo od danes dalje v trgovini »Alpina«, Tyrševa c., v trgovini Banjal, Miklošičeva cesta in v uniojski trafiki.

V nekaj vrstah

Razen ljubljanske tekme med Gradjanskim in Ljubljano bo to nedeljo nastopilo tudi vseh ostalih osem ligaških klubov. V Beogradu bodo imeli dvojni spored, in sicer med Jugoslavijo in osiškjo Slavijo ter BSK in Haškom, v Zagrebu srečanje med Hajdukom in Concordijo, v Sarajevu pa med domačo Slavijo in Baskom.

Igralec beograjske Jugoslavije Lojancić, ki se je tako »odlikoval« na znani tekmi med Jugoslavijo in Ljubljano v Beogradu, je bil na zadnji seji kaznovan s tritedensko zabrano igranja. Ker velja kazen od dneva suspenzije, bo Lojancić najbrže kmalu »zunaj«.

Slalom klub 34 je za praznike zaključil zimsko sezono s tekmo v smuku z Galetovcem in tekmo v slalomu na Gorjušah, kjer je zapadlo 80 cm svežega suhega snega. Snežne razmere so bile torej idealne, le snežni metej je deloma oviral tek movalce, ki so bili sami junjori in mladina. Klubski prvak v smuku je postal med junjori Milan Boltavzer v času 3:14, med mladino pa Jury Franc v času 3:34. V slalomu je pri junjorih zmagal Mirtić Milan v času 1:39, pri mladini pa Dvornik Branko v času 1:58. Za kombinacijo je dosegel prvo mesto pri junjorih Boltavzer Milan z 200 točkami, pri mladini pa Abram Franc s 198.91 točke. Tekmovalja se je udeležilo 16 tekmovalcev.

Strokovno propagandni pododbor saveza sportskih savezov v Zagrebu je pregledal dela, ki jih je na svoj razpis za najboljša radio predavanja in najboljše članke o sportu (samo za naraščajnike) prejel od udeležencev razpisa. Veega je imel v oceni 11 elaboratov za radio predavanja in štiri naraščajne članke o sportu. Pododbor je sklenil nagraditi štiri radio predavanja (s po 300 Din), med njimi predavanje g. Boža Kramaršica iz Ljubljane z naslovom: »Zakaj sport, zakaj plavanje, zakaj crawl«. Naraščajci so prejeli dve nagradi po 150 Din, med njimi pisec članka »Sport — življenjska potreba kulturnega naroda«, dijak Pirc Ladislav iz Vira pri Domžalah.

Študentske objave S. O. pri L. N. P. 1.) Na prihodnjo sejo, ki bo v četrtek dne 1. IV. se vabijo: ob 18. ss. Kos, Erlih in Kušar, ob 18.30 pa ss. Vidic in Belotto. — 2.) Iz episke sav. sodnikov se črta ss. Sečil Franc iz Celja. Podrobna utemeljitev pismeno potom poverjenstva. — 3.) Podaljša se rok za prijave sodniških kandidatov do dne 10. aprila t. l. Po tem roku se prijave ne bodo več sprejemale. — 4.) Opozarjamo se klubi, ki prosijo za svoje tekme sodnike izven teritorija LNP, da morajo zadavne prošnje predložiti s. o. vsaj 8 dni pred tekmo. Za kasnele prošnje bodo zavrnjene. — 5.) U. o. je odobril nov taksi pravilnik za sodnike. Ljubljanski sodniki ga dobe v pisarni LNP ostalim bo dostavljen po pošti. Triglavskei das. JZSS ponovno opozarja klube in tekmovalce na tekmo v smuku s Triglavu, ki bo to nedeljo na snezu ozračje

Kredarice odn. Stanjeve koč v Krmo. Prijave je treba poslati do jutri ob 18. v savezno pisarno. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Pred seniorsko tekmo bo izven konkurence tudi dameška tekma z mednarodno udeležbo. Podroben razpis je bil v našem listu že objavljen.

ZDRUŽENE PAPIRNICNE VEVCE, GORICANE IN MEDVODE d. d. v Ljubljani javljajo v svojem in svojih nameščencev imenu žalostno vest, da je gospod

Janez Trampuž

delavniški mojster tvornice celuloze v Goricanah

v torek, dne 30. marca 1937, ob pol 20. uri preminul.

Pogreb njegovih zemeljskih ostankov bo v petek, dne 2. aprila 1937, ob 15. uri iz goricanske tovarne na pokopališče v Sori.

Vedno neumornemu, zvestemu in zaslužnemu sotrudniku, ki je od leta 1875. dalje deloval v prosepah naših podjetij, ohranimo trajno časten spomin.

LJUBLJANA, dne 31. marca 1937.

Preminul je po dolgotrajni mučni bolezni, gospod

FRANK SAKSER

bankir.

Pogreb predragega rankega se bo vršil v četrtek

1. aprila ob 5. uri iz hiše žalosti št. Vid št. 25, na pokopališče v št. Vidu nad Ljubljano.

št. Vid, New York, N. Y.

FRANK, sin — in ostalo sorodstvo

